ԺԲ՛ ՏԱՐԻ 3331 | (Ն. Տ.) 1 ԱՊՐԻԼ 1895 | 20 ՄԱՐՏ 1895 | 6 ՇԷՎՎԱԼ 1312 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	կանխիկ ստակ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միասին		Դրուշ	50

Խմբագրութեան ... կամ այլ գրութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՄՈՌՑՈՒԱԾ ԱՆԿԻՒՆՆԵՐ

ՏՕԼԱՊ–ՏԷՐԷԻ ԴՊՐՈՑԸ

Բերայի մէջ քանի՞ հայ կայ որ այցելած կամ գոնէ հետաքրքրուած ըլլայ տեսնելու այս վարժարանը։ Եւ սակայն այդ բազմամարդ Թաղին կրթական չորս յարկերէն մէկն ըլլալու պատիւն ունի այն, իրապէս շատ աղքատիկ ու անխնամ, և անուանապէս միայն փայլելով դպրոցական տեղեկագիրներու կամ Թաղային պիւտճէի ցուցակներու մէջ։ Բերա ըսելով՝ սովոր ենք հասկնալու Շիշլի ճամբուն այն մասը միայն ուր, ամենէն աւելի աչքի կը զարնեն կանանց շնորհազեղ արդուզարդերը ու երիկ մարդոց խրոխտաքայլ գնացքը. և այն կարգ մը հաստատութիւնները, — ազգային կամ միջազգային, — վարժարան, հիւանդանոց, պանդոկ, գարեջրատուն, որոնք խօսակցութեան պատրաստ նիւթեր են, երկու բառով սքանչանք մը կամ երկու բառով քննադատութիւն մը արծարծելու համար. ուրիշ ամեն բան, այդ մեծ արուարձանին մէջ, «աչքէ հեռու՝ սրտէ ալ հեռու» ըլլալու դատապարտուած է կարծես։ Յունաց Զարիֆը կամ Բալլարը շատ աւելի ծանօթ են մեզի՝ քան Ֆէրիգիւղի ու Տօլապ-Տէրէի հայ դպրոցները։

Այս վերջինը ներկայացնելու հոգը կը ստանձնեմ՝ այցելութենէ մը ետք զոր կատարելը աւելի դժուարին էր քան նկարագրելը, — հաւատացէ՛ք։ Մէնտէխշէրի քովընտի մէկ փողոցէն դէպի վար, ինքզինքս գտնելով զառիվայրի մը վրայ որ շատ կը նմանէր գահավէժի մը և ուր, ձիւնի ժամանակ, անվարժ այցելու մը կրնայ վտանգուիլ, կը մտածէի թէ այդ կողմերը մեծցող տղաքները կատարելապէս երջանիկ պիտի նկատէին ինքզինքնին, եթէ օրին մէկը կոչուէին կրթուելու կանոնաւոր թաղի մը կանոնաւոր մէկ շէնքին մէջ։

Դպրոց հասնելէ առաջ՝ նախ կարեւոր է տեղագրական պզտիկ սահման մը. արեւելքէն՝ լայնատարած Բանկալթին ու արեւմուտքէն բարձրադիր Թաթավլան, հիւսիսէն՝ Ֆէրի-գեղը ու հարաւէն Եէնի-Շէհիրը կը շրջապատեն այն ձորը որ Տօլապ-Տէրէ կը կոչուի և ուր երկսեռ վարժարան մը ունինք մենք. այդ մշտատեւ ցեխով լեցուն ձորին եզրը, խարխուլ կամուրջի մը հանդէպ, խառն բնակութիւններով լեցուն փողոցի մը վրայ կը բարձրանայ, — կամ բուն բառովը կը հակի, — երկյարկանի տուն մը, քայքայուն ու փայտաշէն, իր նախնական գոյնէն վաղուց մերկացած եւ փտելէն ու մերկ պատուհաններով. նոյն կարգին վրայ գտնուած ողորմելի շէնքերէն կը տարբերի սեւ տախտակով մը որ կախուած է դրան վերեւ և ուր կը կարդացուի, խոշոր դեղին տառերով, «Ազգային Նախակրթարան. Տօլապ-Տէրէ. 1875»։

* * *

Դուռը կը զարնեմ. տնտեսուհին կուգայ բանալ. հողէ բակ մը, մթին ու խոնաւ, որ միանգամայն սեղանատան տեղ կը ծառայէ, հին օրերու ու անհնարին գեղի մը ծաղկոցին մուտքը կը պատկերացնէ. ցածկեկ, երկար սեղաններու վրայ դիզուած են «սակառները» — դրօշականներու լեզուով, — խոզոտ ու կեղտոտ լաթերու մէջ ծրարուած որոնց տեսքը ու հոտը պիտի բաւէին ամեն ախորժակ փախցնելու. նոյն բակին վրայ քանի մը դուռներ՝ որոնք բոլորովին ապառողջ կը դարձնեն այդ խեղդուկ մթնոլորտը։ Արտօնութիւն կը խնդրեմ՝ դասարանները այցելելու, ինչ որ կը տրուի արտասովոր փութկոտութեամբ մը որուն պատճառը դժուար չեղաւ գուշակել. տարին անգամ մը հազիւ այցելութիւն մը կ՚ընդունին եղեր հոն. նախորդ շաբթուն կրթական Տեսուչը գացած էր՝ Ուսումնական Խորհրդոյ մէկ անդամին հետ. և ասիկայ ուշագրաւ, մեծ պատահար մըն էր որուն վրայ օրերով խօսած էին դպրոցին պաշտօնեաներն ու դեռ կը փսփսային տղաքները. զիրենք յիշո՛ղ մը կայ եղեր. աշակերտ, դասատու, մարդու կարօտ կը քաշեն։ Կազմական կանոնագիրներու մէջ ծրագրուած այն գեղեցիկ շրջանները կ՚անցնին ու կը կրկնուին, եւ ո՛չ ոք կը մտածէ անոնց վրայ. իրենց տնօրէնը միայն, իր պաշտօնին բերմամբ, կայցելէ բնականաբար. հանդիսաւոր քննութիւն, պարգեւաբաշխութիւն, մոգական բառեր դարձած են անոնց համար։

Խարխուլ սանդուխէ մը կելլեմ առաջին յարկը ուր ծաղկոցն է. փոքրիկ սրահ մը, ցած ձեղունով, ուր լեցուած են 70է աւելի տղաքներ, մանչ ու աղջիկ, վարժուհիի մը հսկողութեան ներքեւ։ Մանկապարտէզ բառը երբեք այնքան անիմաստ կերպով արտասանուած չէ որքան այդ խեղճուկ միջավայրին մէջ ուր պար ու երգ սորվեցնել կը փորձեն պզտիկներու որոնք կօշիկ ու գուլպայ չունին քալելու համար և աղքատութեան մէջ՝ հազիւ չուխ մը ունին բառեր հեկեկելու. ժողովուրդի զաւակներ ամենքն ալ, որոնց հայրը ձկնորս է կամ մայրը լուացարար. չեն գիտեր թէ ինչո՞ւ եկած են այնտեղ ու քանի մը տարիէն կելլեն անկից, նորէն առանց գիտնալու թէ ո՛ւր պիտի երթան և ի՛նչ ընելու. էն բաղդաւորներն անոնք կըլլան որոնք արհեստաւորի մը կամ խանութպանի մը քով աշկերտութեան կը մտնեն։

Շատ դիւրազգած ըլլալու պէտք չկայ՝ անոնց վիճակէն կսկծալու համար. մէկ քանիները, իրենց տանտիկին մօր շնորհիւ, յաջողած են մաշած կարմիր գոգնոց մը ունենալ, — մանկապարտէզի համազգեստը. Մեծ մասը, բաց գլխով ու բոպիկ ոտքով, պատառուն հագուստներով տղաքներ են որոնց ամենուն դէմքին վրայ՝ գիրուկ կամ նիհար, թուխ կամ կարմրորակ, կանխահաս թշուառութեան ու դժբաղդութեան դրոշմ մը կընդնշմարուի. ամենքն ալ լալու տրամադիր էին կարծես ու ո՛չ մէկուն ժպիտը տեսայ այն գոհունակ ու չարաճճի ժպիտով զոր դիւրակեաց ծնողքներ կը պարգեւեն իրենց զաւկըներուն։ «Օրիորդը» Սրբազան պատմութենէն քանի մը հարցումներ ըրաւ անոնց և գիտեցի որ իրենց թոթով շրթունքներովը շատ լաւ կը բացատրէին թէ ինչ է Մեծ-Պահքը։ Խե՜ղճ պզտիկներ. իրենց ամբողջ կեանքն ալ պահք մը չէ՞ միթէ։

* * *

Երկրորդ ու վերջին յարկը որ շատ կը նմանի ձեղնայարկի մը, երկու փոքրիկ խուցերու բաժնուած է 8 էն 12 տարեկան երեսունի չափ տղաքներու համար, երկու միայն դաստիարակներու հսկողութեան ներքեւ։ Այդ տարրական նախակրթարանը վարի «մանկապարտէզէն» կամ ծաղկոցէն ոչ նուազ խըղճալի երեւոյթ մը կ՚ընծայէ իր սեւ, նեղկէկ նստարաններովը որ ճշմարիտ տանջարան մըն է աշակերտին համար, ձորին վրայ բացուող իր պատուհաններովը ուսկից ամառն ողջոյն գարշ օդ մը ու կիզիչ արեւ մը ներս կը թափանցեն։ Այս կենսապարգեւ եղանակին մէջ ուր աւելի բարեբաստ թաղերու դպրոցականներ պարտէզ կը վազեն կամ պատուհանը կը բանան մաքուր օդ ծծելու, Տօլապ-Տէրէի պզտիկները իրենց դասարանին մութ անկիւնները կը կծկուին, դուրսի օդէն խոյս տալու համար։

Ա. դասարանի ուսուցիչը, տարեց ու բարի անձ մը, որ երկար տարիներ պաշտօնավարած է այդ դպրոցին մէջ զոր իբրեւ իր տունը կը նկատէ այլ եւս, սովորական տեղեկութիւնները կը հաղորդէ դասաւանդութիւններուն վրայ. ինծի համար, սակայն, աւելի հետաքրքրական է տղաքները դիտել ու հարցափորձել. քանի մը հատուածներ կը կարդան «Ռոկեղինիկ Մատեան»էն, մելանով ծածկուած ու մաշած էջերով ընթերցարան մը որ իր անուան համապատասխանելէ շատ հեռու է. աղջիկները մանաւանդ, մանչերէն աւելի, կը շիկնին իրենց խեղճուկ կերպարանքն ու դողահար երեւոյթ մը ունին իրենց պատասխաններուն մէջ։ Իրազիտութեան պզտիկ քննութիւն մը կ՚անցունէ դասատուն.

—Հեղուկ մարմնի օրինակ մը տուէ՛ք.

—Օղի՛, կը փութայ պատասխանել յառաջադէմներէն մէկը.

—Ինչո՞ւ ջուրէն առաջ օղին միտքդ եկաւ, տղա՛ս, կ՚ընդմիջեմ։

Պզտիկը կը կարմրի ու պատասխան չտար. հայրը կամ գինեպան ըլլալու է կամ արբեցող մը։

Կ՚անցնինք քովի դասարանը, «բարձրագոյնը», երիտասարդ դաստիարակի մը խնամքին յանձնուած, որ գործնական գաղափարներ ունի ու կատարեալ գիտակցութիւն մը միջավայրին ուր կը դասախօսէ. գիտէ թէ ի՛նչ սորվեցնել պէտք էր այդ նախակրթարանին մէջ. բայց յայտագիր մը ունի իր առջեւ որուն հետեւելու պարտաւոր է. և այդ յայտագրին համեմատ, ջրանկրին կամ բեռնակիրին աղջիկը Ֆրանսերէն ընթերցանութիւն սորվելու կը զոհեն իրենց ժամանակին մեծ մասը. աւելի անհեթեթ, աւելի ապարդիւն բան մը կարելի չէր մտածել։ Կ՚երեւայ որ եթէ դպրոցին եկամուտները ներէին, դաշնակ մըն ալ պիտի տեղաւորուէր այնտեղ։

Ծաղկոցի բոլոր պզտիկներուն պարը ու վերի կարգի ժողովուրդի զաւակներուն ֆրանսերէնը՝ մեր ամբողջ կրթական ծրագիրները բարեփոխել տալու չափ կարեւոր հարց մը կը ներկայացնեն։ Բարեբաղդութիւն մըն է որ կրթական Տեսուչը այցելեր է Տօլապ-Տէրէի դպրոցը և իր դիտողութիւնները անշուշտ պիտի տեղեկագրէ Ուսումնական Խորհուրդին։ Կ՚արժէ ուշադրութիւն դարձնել հարուստ թաղի մը այդ աղքատիկ կրթարանին վրայ. ամբողջ սերունդներ կուգան կ՚անցնին այդ յարկէն, և եթէ իրենց ընտանեկան վիճակին համապատասխան առողջ նախակրթութիւն մը ստանային, առողջարար յարկի մը տակ, փոխանակ մաքով ու մարմնով խամրելու, փոխանակ նորէն երթալ խառնուելու ընկերային այն պղտոր հոսանքին մէջ՝ ուսկից պահ մը դուրս ելած են դպրոց գալով, կրնային պատրաստուիլ ո՛չ միայն բարեկեցիկ քաղքենիներ դառնալու, արհեստաւոր կամ խանութպան, այլ մինչեւ մէկ աստիճան բարոյական ազդեցութիւն ունենալ իրենց ծնողական շրջանակին վրայ։

Շէնքին նորոգութիւնը ծրագրին բարեփոխումէն աւելի ստիպողութիւն ունի Տօլապ-Տէրէի տղաքներուն համար. Եթէ Բերայի ազգ. կալուած եղող այս կամ այն շէնքին մէջ՝ քանի մը քանդակներ նուազ դրուէին կամ ձեղուն մը աւելի պարզ ընել ուզէին, ձեռք բերուած խնայողութիւնը միայն պիտի բաւէր դպրոցին նորոգութեանը. կ՚երեւայ թէ այսքանն ալ շատ համարուած է Տօլապ-Տէրէի աղքատ հայերուն համար. Եթէ այսքան տարիէ ի վեր յաջորդող խնամակալներէն, հոգաբարձուներէն մէկը կամ մէկ քանին յօժարած ըլլային առեն առեն այցելել այդ մոռցուած թաղին դպրոցը, թերեւս այլապէս խորհած կամ տնօրինած ըլլային։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ՕԼԳԱ ԹԱԳՈՒՀԻԻ ՕՐԱԳԻՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՎԱՅՐԿԵԱՆՆԵՐՆ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Գ.Ի

Ռուսիոյ հանգուցեալ կայսեր վերջին վայրկեաններուն վրայ բժշկական տեղեկագիրները միայն մանրամասնութիւններ հաղորդեցին։ Բայց բժիշկներուն քով թագուհի մը կար որ կը դիտէր և ամեն գիշեր առանձնանալով Լիվատիայի դղեակին մէկ սենեակը, գիր կառնէր իր յուզումներն ու միտքերը։ Այս թագուհին՝ Յունաստանի Օլկա թագուհին է, կայսեր հօրեղբօրաղջիկը։

Ասասիկ կայսեր վերջին վայրկեաններուն վրայ իր տպաւորութիւնները զորս կը հրատարակէ Ֆիկարօ իր նորագոյն մէկ թիւին մէջ.

Հոկտեմբեր 19ի գիշերը բրոֆէսօր Լէյտըն յայտարարեց կայսեր թէ չորս օր անկողինէն ելլալու չէ։ Վեհափառ հիւանդը հաւանեցաւ. բայց պառկելուն պէս շուտով յուզում զգաց և ուզեց սրունքները դուրս հանել անկողինէն։ Տոքթոր Վելիամինօֆ ըսաւ թէ իմաց տալու է բրոֆէսօր Լէյտընի, որ եկաւ, աւելի հանգստաւէտ դիրքի մէջ դրաւ կայսրը, բարձիկներ դրաւ ծունկերուն տակ, բայց պատուիրեց որ ամենեւին չելլէ, և գոնէ մինչեւ լոյս սպասէ։ Բժիշկները պահ մըն ալ մնացին կայսեր քով. բայց սա պնդած ըլլալով որ կայսրուհին քիչ մը հանգստանայ, մեկնեցան, և կայսրուհին երկու ժամ քնացաւ։ Երբ արթնցաւ, տեսաւ որ կայսրը միշտ յուզուած էր։ Քանիցս խնդրեց կայսրուհիէն որ նայի պատուհանէն թէ լոյսը կը ծագի՞։ Ժամը 7ին մօտ, օգնեցին կայսեր որ հագնի իր սովորական գիշերազգեստը և նստի թիկնաթոռի մը վրայ, իր ննջասենեակին պատշգամին դրանը մօտ։ Հոն մնաց մինչեւ իր յետին շունչը...

Կայսրուհին յարակից սենեակը գնաց հագուելու, բայց Զարեւիչն եկաւ ըսել իրեն թէ կայսրը զինք կուզէ։ Ներս մտնելով՝ հիւանդին աչքերն արտասուալից տեսաւ. կայսրն ըսաւ.

—Գիտեմ որ մահամերձ եմ։

Կայսրուհին գոչեց.

—Ո՛չ, մի՛ ըսեր ատիկա. պիտի աղէկնաս։

—Ո՛չ, ըսաւ օգոստափառ հիւանդը, արդէն շատ երկար տեւեց։ Գիտեմ թէ հիմակ ա՛լ վերջացաւ։

Կայսրուհին, տեսնելով որ շնչառութիւնը կը դժուարանար և թէ կայսրը կը տկարանար, կանչել տուաւ Վլատիմիր Ալեքսանտրովիչ մեծ-դուքսը։ Ժամը իննին մօտ ամենքս ալ հաւաքուեցանք։ Յիշելով որ Էլիզապէթ Ֆէօտորովնա մեծ դքսուհիին ծննդեան օրն էր, կայսրը փափաքեցաւ իր բարեմաղթութիւններն ուղղել անոր։ Երբ ես ալ մօտեցայ հիւանդին, ձեռքն ինծի կարկառեց ու տկար ձայնով մը ըսաւ. «Օլկա Քոնսթանթինօ՛վնա» ինչպէս միշտ, և զիրար համբուրեցինք։

Թիկնաթոռին մէջ նստած էր, կայսրուհին և մենք ամենքս ծնրադիր անոր շուրջը։ Որոշ ձայնով մը ըսաւ. «Աղօթք կուզեմ»։ Հայր Եանիշէֆ եկաւ ու սկսաւ աղօթել. քիչ մը ետքը կայսրն ըսաւ. «Հաղորդուիլ կուզեմ»։ Յետոյ քանիցս խնդրեց որ շուտով բերեն Սուրբ Հաղորդութիւնը։ Երբ Հայր Եանիշէֆ Հաղորդութիւնը տուաւ, հիւանդն յստակ ձայնով մը կրկնեց նուիրական խօսքերը. «Տէր, կը հաւատամ և կը խոստովանիմ...» և խաչակնքեց։ Հայր Եանիշէֆ աղօթք մըն ալ զրուցեց ու մեկնեցաւ։ Յետոյ կայսրը փափաք յայտնեց տեսնելու Քրոնշթատի Հայր Իվանը (զոր Յունաստանի թագուհին ու իր մայրը տասնմէկ օր առաջ հետերնին բերած էին ի Խրիմ)։

Մարդ ղրկեցին Հայր Իվանին, որ պատարագ կը մատուցանէր յՕրանտա, այն եկեղեցիին մէջ զոր հայրս ժամանակով շինել տուած էր։ Այս միջոցին կայսրը փափաքեցաւ հանգստանալ։ Դուռները փակեցին, կայսրուհին, Զարեւիչը ու իր նշանածը (այսօր Ալեքսանտրա Ֆէօտորովնա կայսրուհի) և կայսեր միւս զաւակները միայն մնացին իր հետ։ Մենք ամենքս մօտակայ սենեակը անցանք, ուր կը գտնուէին բժիշկները։ Լէյտըն ըսաւ մեզի թէ հիւանդին թոքերը աւելի հոգ կը պատճառէին իրեն քան սիրտը։ Մեր սիրելի կայսրուհին սրտաճմլիկ կերպարանք մը կ՚ընծայէր։

Սակայն Հայր Իվան, պատարագն աւարտած ըլլալով, եկաւ և ի ներկայութեան կայսրուհիին, Զարեւիչին և կայսեր միւս զաւակներուն սկսաւ աղօթել, յետոյ վերջին օծումը տուաւ կայսեր։ Մենք ամենքս ծնրադրած էինք քովի սենեակը ուսկից կը լսէինք Հայր Իվանին ձայնը։ Քահանան ձեռքերը դրաւ կայսեր գլխուն վրայ, աղօթքներ ուղղելով Աստուծոյ՝ հիւանդին համար։ Յետոյ հարցուց անոր. «Ձե՞մ յոգնեցըներ Ձերդ Վեհափառութիւնը»։ Առ որ կայսրը պատասխանեց «Ո՛չ, խնդրեմ շարունակեցէք, կը հանգստացնէ զիս»։ Կայսրն աւելցուց. «Դուք սուրբ մարդ մըն էք, արդար մըն էք, ատոր համար է որ ժողովուրդն այնքան կը սիրէ ձեզ»։ Հայր Իվան պատասխանեց «Այո, Վեհափառ Տէր, Ձեր ժողովուրդը կը սիրէ զիս»։ Յետոյ կայսրը խնդրեց որ Հայր Իվան երթայ հանգչի և քիչ մը ետքը դարձեալ գայ։ Բոլոր այս միջոցին, կայսրուհին ծնրադրած էր կայսեր աջակողմը, բռնելով անոր ձեռքերը որք կը սկսէին պաղիլ։

Այս պահուս, բժիշկները ներս մտան՝ սրունքները թեթեւօրէն շփելու համար։ Վախճանէն քիչ մը առաջ կայսրն ըսաւ տոքթոր Վելիամինօֆի.

«Աւասիկ պարոն բրոֆէսօրները մեկնեցան, վասնզի ա՛լ չեն կրնար բան մը ընել. դուք միայն, Նիքոլա Ալեքսանդրովիչ, կը յուսաք տակաւին»։ Վերջին ժամերուն, կայսրը շատ անգամ համբուրեց կայսրուհին. մահուան մօտ ըսաւ. «Քեզ համբուրելու ուժ չունիմ»։ Դժուար կը շնչէր։ Իր զաւակներն ալ ծնրադրած էին. կայսրն հրաւիրեց զանոնք որ նստին, վախնալով որ կը յոգնին։ Միքէլ Ալէքսանտրովիչ մեծ դուքսը զգուեց իր հօր ձեռքը, որ գորովանօք նայելով անոր երեսը, ըսաւ. «Տո՛ւշքա»։ Բայց նոյն պահուն իսկ հեծեց. «Շատ գէշ կը զգամ ինքզինքս»։ Մահուընէն քիչ առաջ, հայր Իվան նորէն եկաւ և սկսաւ աղօթել։ Սիրտին շարժումը երթալով կը տկարանար, շնչառութիւնն աւելի կը դժուարանար. Հայր Իվան կը շարունակէր աղօթել... Ժամը երկուքը քառորդ անցած, կայսրը հոգին աւանդեց մեղմիւ, գրեթէ անզգալապէս։

ԲԱՐԻԶԻ Ազգային Մատենադարանին տպագիրներու սրահը, 1894 տարւոյ միջոցին, 135,170 ընթերցող այցելած են որոնց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է 444,435 հատոր։ 1893ի ընթերցողներու թիւն էր 117,013։ Ընթերցանութեան սրահը այցելած են, 1894ին, 61,316 ընթերցող որոնց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է 79,091 հատոր. դարձեալ աւելութիւն 1893ին վրայ, յորում ընթերցողներու թիւն 58,504 էր։

Ձեռագիրներու սրահին այցելուներու թիւը ճշդուած չէ տակաւին, բայց 36,490 արձանագրութիւնք ու ձեռագիրներ դրուած էին այցելուներու տրամադրութեան ներքեւ. 1893ին, ատոնց թիւն էր 28,525։

ԲԻԷՌ ԼՕԹԻ շաբթուս մէջ առանձին հատորով ի լոյս կընծայէ իր Երուսաղէմը, որուն քանի մը հատուածները մաս առ մաս հրատարակուած էին հանդէսներու մէջ։ Երիտասարդ ակադեմականին ուղեւորական տպաւորութեանց հրատարակումը օրուան նորութիւնն է ֆրանսական գրականութեան համար։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (70)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Բ.

—Ըսէ սակայն։

—Պիտի ըսեմ, բայց կանխաւ կը խնդրեմ որ իմ խօսքերուս մէջ ուրիշ բան չի տեսնէք եթէ ոչ մտահոգութիւն ձեր առողջութեան վրայ որ պիտի վնասուի երբ ակնկալութիւններդ ի դերեւ ելլայ. ինչ որ կարելի է, այնպէս չէ՞։

—Յստակ բացատրէ ըսածդ։

—Որովհետեւ Պ. Էտմոն Սերայեվօ կը գտնուէր նոյեմբեր ամսուն, կը հետեւցունէք թէ շատ չանցած հոս դարձած պիտի ըլլայ։

—Անշուշտ։

—Եւ սակայն կրնայ ըլլալ որ դարձեալ չգտնուի։

—Ատիկա չեմ ընդունիր։

—Այս կամ այն պատճառաւ կրնայ ըլլալ որ ետ չդառնայ... կարելի չէ՞ որ անհետանայ։

—Անհետանա՞յ։

—Եթէ դարձած ըլլայ Հնդկաստան... կամ այլուր. եթէ Ամերիկա գացած ըլլայ։

—Եթէները իրարու վրայ դիզուելով այլանդակութեան կը տանին մարդը։

—Անշուշտ, պարոն, բայց փափագածներնիդ ընտրելով և միւսները վանելով կ՚ենթարկուիք...

—Ի՞նչ բանի։

—Լոկ անհամբերութեան։ Տեսէք ի՛նչ յուզուած վիճակի մէջ էք յորմէ հետէ այդ լուրն առիք Սերայեվօէն, և սակայն պայմանաժամները չանցան որպէս զի պատասխանը ձեզ հասնի։ Այլ եւս գրեթէ ընաւ չէիք հազար. հիմակ օրը քանի մը տագնապներ, բաբախումներ ու շնչհեղձութիւն ալ կունենաք. ամեն վայրկեան երեսնիդ կը կարմրի. ձեր ճակտին երակները կուռին։ Ի՞նչ տեղի պիտի ունենայ եթէ այս պատասխան դեռ ուշանայ, և մանաւանդ եթէ... ձեր յուսացածին պէս չըլլայ։ Այնքան վարժուած էք. «Ասանկ է, և ոչ ուրիշ կերպ» ըսելու որ չեմ կրնար չմտատանջուիլ։ Սոսկալի բան է յոռեգոյնին հանդիպիլ, երբ մարդ լաւագոյնը կը յուսայ, և այսպէս խօսելուս պատճառը սա է որ ինծի պատահած է. հօրս վիճակին վրայ ամեն երկիւղ ունենալէ ետք, ապահով էինք թէ անմիջապէս պիտի աղէկնայ այն օրն իսկ երբ կորսնցուցինք զինքը. մայրիկս և ես խենդեցանք. և անշուշտ այս անակնկալ հարուածին սաստկութենէն մեռաւ խեղճ մայրիկս. չկրցաւ ոտքի ելլել. վեց ամիս ետքը ինքն ալ մեռաւ։ Այն ատեն ասոր վրայ մտածելով կ՚ըսեմ...

Բայց խօսքը չաւարտեց, հեծեծանքները կոկորդին մէջ խեղդեցին խօսքերը, և որովհետեւ կուզէր զսպել զանոնք, վասն զի կը հասկնար թէ անոնք նշանակութիւն չունէին, շունչը կտրեցաւ։

—Միտքդ մի՛ բերեր այդ յիշատակները, խեղճ պզտիկ, ըսաւ Պ. Վիւլֆրան, և որովհետեւ անգթօրէն չարչարուեցար, մի՛ երեւակայեր թէ միմիայն դժբախտութիւն կայ աշխարհի մէջ. գէշ կ՚ըլլայ քեզի համար. ասկից զատ անիրաւ բան է։

Յայտնապէս ինչ որ ըսէր Բերրին, ինչ որ ընէր՝ չպիտի խախտէր այս վստահութիւնը, որ իր բաղձանքին համաձայնող բաները միայն հնարաւոր կը կարծէր. ուստի աղջիկն ուրիշ բան չէր կրնար ընել եթէ ոչ սպասել՝ ինքնին հարցունելով անձկալից թէ ի՛նչ պիտի պատահէր երբ հասնէր Ամիէնի դրամատէրին նամակը՝ Սերայեվօէն պատասխան բերելով։

Բայց եկածը նամակ մը չեղաւ, այլ նոյն ինքն դրամատէրը։

Առտու մը երբ Թալուէլ ըստ իր սովորութեան կը պտըտէր իր ճեմելիքին վրայ ձեռքերը գրպանին մէջ, իր շրջահայեաց ակնարկովը հսկելով գործարանի բակերուն վրայ, տեսաւ դրամատէրը՝ զոր աղէկ կը ճանչնար, երբ վանդակագրան առջեւ վար կիջնար կառքէն, ու ծանրաքայլ կուղղուէր դէպ ի գրասենեակները, զգուշաւոր ընթացքով։

Հապճեպով իջաւ իր ճեմելիքին սանդուխէն վար և անոր դէմը վազեց. մօտենալով՝ հասկցաւ թէ կերպարանքն ալ համաձայն էր քալուածքին ու երեւոյթին հետ. Ջիրնալով ինքզինքը զսպել, գոչեց.

—Կարծեմ լուրերը գէշ են, սիրելի պարոն։

—Գէշ։

Պատասխանը այս միակ բառն եղաւ։

Թալուէլ պնդեց.

—Բայց...

—Գէշ։

Յետոյ անմիջապէս նիւթը փոխելով.

—Պ. Վիւլֆրան իր գրասենեա՞կն է։

—Անշուշտ։

—Նախ և առաջ անոր հետ խօսակցելու եմ։

—Սակայն...

—Կը հասկնաք։

Եթէ դրամատէրը, որ իր շփոթ կերպարանքին մէջ գետին կը յառէր իր ակնարկները, վեր վերցունէր աչքերը, պիտի գուշակէր թէ այն պարագային ուր Թալուէլ օր մը տէր ըլլար Մարօքուրի գործարաններուն, սուղի պիտի նստեցունէր իրեն այս գաղտնապահութիւնը։

Թալուէլ որչափ մեծարալից երեւցած էր երբ յուսացած էր իր ուզածն իմանալ, այնչափ կոպտութիւն ցուցուց երբ տեսաւ որ իր հարցումները կը մերժուին։

—Պ. Վիւլֆրանը իր խուցին մէջ պիտի գտնէք, ըսաւ հեռանալով ձեռքերը գըրպանը դրած։

Որովհետեւ առաջին անգամը չէր որ դրամատէրը Մարօքուր կուգար, դժուարութիւն չքաշեց Պ. Վիւլֆրանի խուցը գտնելու, և դուռն հասնելով պահ մը կանգ առաւ պատրաստուելու համար։

Դեռ զարկած չէր երբ ձայն մը, Պ. Վիւլֆրանին ձայնը գոչեց.

—Մտէ՛ք։

Ա՛լ հարկ չկար վարանելու, ներս մտաւ իր անունը տալով.

—Բարի լոյս, Պ. Վիւլֆրան։

—Ի՞նչ, դուք հոս, ի Մարօքո՞ւր։

—Այո, այս առտու գործ ունէի Բիքինիի մէջ. ուստի մինչեւ հոս եկայ Սերայեվօէն լուրեր բերելու ձեզի։

Բերրին, իր սեղանին առջեւ նստած, պէտք չունեցաւ այս անունին արտասանման, հասկնալու համար թէ ո՛վ էր ներս մտնողը. քարացաւ մնաց։

—Ի՞նչ կայ տեսնենք, հարցուց Պ. Վիւլֆրան անհամբեր ձայնով մը։

—Ձեր յուսացածին, մեր ամենուս յուսացածին պէս չեն անոնք։

—Իմ մարդը քառսուն ոսկի՞ն շորթել ուզեց։

—Կ՚երեւայ թէ պարկեշտ մարդ մըն է։

—Բան մը չի՞ գիտեր։

—Իր տեղեկութիւնները շատ վաւերական են... դժբախտաբար։

—Դժբախտաբա՜ր։

Առաջին տարակուսական բառն էր զոր արտասանեց Պ. Վիւլֆրան։

Լռութիւն մը տիրեց, և Պ. Վիւլֆրանի դէմքին վրայ որ կը մթագնէր, դիւրաւ տեսնուեցաւ թէ ինչ զգացումներ կը յուզուէին. զարմացում, մտատանջութիւն։

—Ուրեմն նոյեմբեր ամսէն ի վեր լուր չկա՞յ Էտմոնի վրայ, ըսաւ։

—Չկայ։

—Բայց այն ատե՞ն ինչ լուրեր ունէին. ի՞նչ աստիճան ստոյգ, վաւերական են անոնք։

—Պաշտօնական թուղթեր ունինք, զորս վաւերացուցած է Սերայեվօի ֆրանսական հիւպատոսը։

—Բայց խօսեցէք, այդ լուրերն հաղորդեցէք։

—Նոյեմբերի մէջ, Պ. Էտմոն Սերայեվօ հասեր է իբրեւ... լուսանկարիչ։

—Օ՛ն անդր. լուսանկարչական գործիներո՞վ ըսել կուզէք։

—Շրջուն լուսանկարչի կառքով մը որուն մէջ ընտանեօք կը ճամբորդէր, իր կնոջն ու աղջկանը հետ։ Քանի մը օր լուսանկարներ հանեց քաղաքին մէկ հրապարակին վրայ։

Փնտռեց այն թուղթերուն մէջ զորս բացած էր խուցին մէկ անկիւնը։

—Քանի որ թուղթեր ունիք, կարդացէ՛ք, ըսաւ Պ. Վիւլֆրան, աւելի շուտ կ՚ըլլայ։

—Պիտի կարդամ. կ՚ըսէի ձեզ թէ իբրեւ լուսանկարիչ աշխատած էր հրապարակի մը վրայ, Ֆիլիբօվիչ հրապարակը։ Նոյեմբերին սկիզբը հեռացաւ Սերայեվօէն դէպ ի...

Նորէն իր թուղթերը քննեց։

—Դէպ ի Թրավնիք, և հիւանդացած հասաւ այս երկու քաղաքներուն միջեւ գտնուած գիւղ մը։

—Աստուա՜ծ իմ, գոչեց Պ. Վիւլֆրան, Աստուա՜ծ իմ, Աստուա՜ծ իմ։

Եւ ձեռքերն իրար միացուց, դէմքն այլայլուն, ամբողջ մարմինը դողահար իբր թէ զաւկին տեսիլքն իր առջեւ ցցուած ըլլար։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 20/1 ԱՊՐԻԼ 1895

Տնտեսական հայեցք

ՔՈՒՊԱ ԿՂԶԻՆ

Քուպայի դէպքերուն վրայ Հեռագիրներուն և Քաղաքականներուն մէջ տրուած տեղեկութիւններէն երեւցաւ որ Սպանիա շատ ծանր գործ մ'ունի հոն։ Բայց այս վիճակ գրեթէ սովորական դարձած է «Անգլիեան կղզեաց Գոհարին», ինչպէս կը կոչուի Քուպա։ «Եգեմական Դրախտին ամարանոցն» ալ կը կոչեն բանաստեղծք զՔուպա։ Անանկ աղուոր կլիմա, անանկ բարեբեր և հարուստ հող՝ քիչ տեղ կայ աշխարհիս վրայ։ Բայց ինչպէս կ'երեւի յօդուածէ մը զոր Լ. Հէրլա առած է Բէլ Մէլ Կազէթէ, հոն գտնուող Սպանիացիք չեն գիտցած տեղայիններուն լաւ ձիրքերէն օգուտ քաղել, և վայելչապէս շահագործել երկիրն։ Յայտնի է թէ 1472ին Քրիստափոր Կոլոմպոսի կողմէ գտնուելէն ի վեր, Քուպա Սպանիացւոց սեփականութիւնն է։ Անգլ. թերթը կը գրէ. «Քուպայի հրամանատար-կառավարիչներն ամենեւին չեն նմանիր մեր գաղթային կառավարիչներուն։ Ի վարձ իրենց նախկին ծառայութեանց հոն կը ղրկուին՝ բոլոր կարելի անձնական օգուտ քաղելու համար։ Հրամանատար-կառավարիչն տարեկան թոշակն է տասն հազար անգլ. ոսկի, նաեւ ինչ որ կրնայ գրպանել, և ասոր ալ քանակութիւնը տարեթոշակին երկու-երրորդին կը հասնի սովորաբար։» Կղզեցիները շատ անգամ գիտցուցին ըրած են պաշտօնեաներուն ընթացքին դէմ։ Պէտք կը տեսնուի շարունակ 15,000 զօրք պահելու կղզւոյն մէջ։ Հավանա, Սանդիակօ և Պարաքօա յաջորդաբար եղած են մայրաքաղաք Քուպայի։ Թէպէտ հիմա Հավանա է մայրաքաղաքը, բայց Սանդիակօ առեւտրական կարեւորութիւն ունի ասոր ինն իբրեւ արշաւի վաճառականութեան կեդրոն։ Հոն կը դիմեն նաեւ շատ մը Ամերիկացիք՝ գործի համար։ Հավանայի մէջ միայն կառավարական շէնքերուն գտնուած մասը լաւ շինուած է։ Մնացեալ մասը խեղճ տուներու և աղտոտ ու նեղ փողոցներու կոյտ մ'է։

Թէպէտ Քուպա իւր ծխախոտին ու սիկարին համար համբաւաւոր է, բայց մեծագոյն շահագործութիւնն է շաքար, զոր ամեն տարի մեծ քանակութեամբ կ'արտածէ։ Թէ՛ Եւրոպիոյ և թէ Միացեալ Նահանգաց հետ սերտ յարաբերութիւն ունի, և շոգենաւային քանի մը գծեր կանոնաւորապէս կը բանին Հավանա։ Քուպացի ագարակատէրը, շաքարի ուրիշ արտադրիչներու հետ, մեծապէս վնասուած է շաքարի անկումէն, որ թոնային 60 անգլ. ոսկւոյ նախկին գնէն վերջերս մինչեւ 10 ոսկւոյ իջաւ։ Բայց կղզեցիք յոռի մատակարարութեան կը վերագրեն գործոց ձախողութիւնն, և կը կարծեն թէ Միացեալ Նահանգաց հետ միութիւնն աւելի օգտակար պիտի ըլլայ Քուպայի։ Ամերիկացիք ընտրելի կը գտնեն այս 55 հազար քառակուսի մղոն արգաւանդ հողն, որ նաեւ երկու միլիոն թզամար տարածութեամբ արժէքաւոր փայտ ունի, բալասրենի ([illegible]), մայրի, վարդենի, երենոս, և ներկատու փայտեր, որով Սպանիա իւր գինիները կը ներկէ առատապէս։ Բայց Ամերիկացիք չեն ուզեր գործ ունենալ քանի մը 100 հազար օտար մարդոց հետ, մանաւանդ որ Քուպայի բնակչաց գրեթէ կէս միլիոնը սեւ են, ու յայտնի է թէ Միացեալ Նահանգները սեւամորթներու խնդրով այնքան կը զբաղին որ անոնց թուոյն աւելնալը չեն ուզեր իրենց շրջանակին մէջ։ Քուպայի նաւահանգիստք լի են քառակուսի առագաստանաւերով, որք ամերիկեան հանրածանօթ ձեւն են առագաստանաւի. զի Քուպայի արտածած շաքարին 80 առ 100ն, (իբր 12 միլիոն անգլ. ոսկւոյ արժէքով,) և շաքարի բիւրեղացումէն ետքը մնացած կաղապին (մէլաս) 40 առ 100ը կը ղրկուին Միացեալ Նահանգները։ Շաքարէն ետքը կուգայ խաղողէն։ Քուպայի վաճառականութեան առիւծի բաժինն իրենց ձեռքն անցուցած ըլլալով, Ամերիկացիք աւելի սերտ յարաբերութիւն չեն փափաքիր հաստատել այս կղզւոյ հետ։

Քուպայէ ամեն տարի կ'արտածուի 225 միլիոն սիկար (տերեւի գլանիկը). նաեւ 14 միլիոն լիպրա ծխախոտ դուրս կը ղրկուի՝ օտար երկիրներու մէջ պատրաստուելու։ Հարուստ ոսկւոյ և ուրիշ հանքերն, որք երեսի վրայ մնացած են, Հանածոյներուն դիւրին մասը քաղուելէն ետքն, երբ գիտնական կերպիւ հանքերը բանեցնելու կարգն եկաւ, տեղւոյն Սպանիացւոց անխոհեմ ընթացքն անկարելի ըրաւ կանոնաւոր շահագործումն։ Իրաւունք գլխաւ մը կրնար ըլլալ Քուպա, եթէ Սպանիացիք գիտնային օգուտ քաղել գաղթային ուրիշ մեծ երկիրներու ի գործ դրած իմաստուն դրութենէն, մինչ հիմակ այն կղզին մեծ հոգ մը դարձած է իրենց համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.—Կոմս տը Շամպրէօն, որ ուղղակի ժառանգորդ չունի, իւր կենաց մահէն ետքը փափաքելով իւր անունն յաւերժացնել, տարին 70,000 ֆր. եկամուտ բերելու չափ գումար մը յատկացուց «Ընկերային Թանգարանի» մը հիմնարկութեան համար, որ ուսումնասիրութեան ու տեղեկութեան կեդրոն մը պիտի ըլլայ արհեստաւորաց գիտական ու գործնական յառաջդիմութեան համար, և արհեստաւորաց վիճակին շահագրգռութիւններուն համար։ Կոմսն այս նպատակաւ տնօրէն խորհուրդ մը կարգեց, նախագահութեամբ Պ. Ժիւլ Սիկֆրիտի, առեւտրական նախկին նախարարն և Հավրի երեսփոխանն, որ քաջածանօթ է տնտեսական խնդիրներու, և երկար տարիներէ ի վեր հոգածու է արհեստաւոր դասակարգերու վիճակին բարելաւութեան։ Կոմսն ազատ-փոխանակութեան կուսակից է, և իւր կազմած հաստատութիւնը դրաւ Ժան Պադիստ Սէյի հետեւողաց տնօրէնութեան ներքեւ, յիշեալ խորհրդին անդամ կարգելով Պ. Լէոն Սէ, Պ. Ալպէռ Ժիկօ և Պ. Բիքօ։ Խորհրդին կէտ նպատակն պիտի ըլլայ բարւոքել գործաւորներու վիճակը՝ խնայողութեան, իմացական յառաջդիմութեան և գործնական ճարտարութեան յորդորելով զանոնք, փոխանակ զանազան դասերու մէջ խնդիրներ յարուցանելու։ Ցնորէն խորհուրդն անմիջապէս գործի սկսաւ, և երիտասարդ և գործօն աշխատակիցներով, յաջողեցաւ մատենադարան մը կազմել գործաւոր և արհեստաւոր դասուն վիճակին բարւոքման մասին գիրքերով, տեղեկագրերով, ի մէջ այլոց գործաւորական բնակարաններու վերաբերեալ յատակագծերով։ «Ընկերային Թանգարանին» բացումն անցեալ երկուշաբթի կատարեցաւ հաստատութեան կեդրոնավայրին մէջ, ի Լա Քազ փողոց, Փարիզ, և այս առթիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Քոնդինանդալ պանդոկին մէջ։ Պ. Ժիւլ Սիմոն ատենաբանելով, ըսաւ թէ հաստատութեան նպատակը պիտի ըլլայ գործի տէրերուն և աշխատաւորներուն գործնականապէս սովրեցնել թէ իրարու բարեկամներն են։ Ազգային Մատենադարանին նշանաբանն է «Հոս կ'ուսանինք»։ Լուվրի Գեղարուեստից Թանգարանին նշանաբանն է «Հոս կ'ըզմայլինք»։ Իսկ Ընկերային Թանգարանին նշանաբանն է «Հոս կը սիրենք զիրար»։ Վարչապետ Պ. Ռիպօ Ֆրանսական հին գերդաստանի մը ներկայացուցչին կողմէ այս նուէրը գործնական ապացոյց նկատեց անհատական սեփականութեան օրինաւորութեան և պաշտպանութեան, քանի որ այսքան վսեմ՝ նպատակներու իրագործման միջոց մը կրնայ ըլլալ։ Արդի նախարարութիւնը ձեռքէն եկածը պիտի ընէ արկածեալ բանուորներուն համար ապահովութեան սնտուկ հաստատելու և ուրիշ ծրագրեր ներկայացնելու որոց օգտակարութիւնն ամենուստ ճանչուած է. բայց եղբայրական և մարդասիրական զգացումէ յառաջ եկած այսպիսի բարերարութիւնք անհատներու գործը միայն կրնան ըլլալ։ Պ. Լէոն Սէ պնդեց թէ անհատական ձեռներէցութիւնը միայն կարող է դարման տանիլ գործաւորական դասակարգին բազմազան պէտքերուն։ Նախագահ Պ. Սիկֆրիտի առաջարկութեամբ, շնորհակալութեան հեռագիր մը ղրկուեցաւ բարերար կոմսին ի Նիս։ 70,000 ֆր.ի տարեկան հաստատ եկամուտ մը ապահովելու համար, կոմսն $2\frac{1}{2}$ միլիոն ֆր.ի չափ գումար մը յատկացուցած պէտք է ըլլայ։

ԱՆԳԼԻԱ.—Երեսփ. ժողովոյ ատենապետին ընտրութեան գործին մէջ Միութենական-Ազատականք, Պ. Չէմպըրլէյնի ատենապետութեամբ նիստ ընելով, որոշեցին Կլատսթոնեանց հետ մէկ չըլլալ և քուէ չտալ Պ. Լէոնարտ Քորթնիի, որ միութենական-ազատական է, և որուն վրայ կը միանային Կլատսթոնեանք։ Պահպանողականք և Միութենականք քուէ պիտի տան պահպանողական Սըր Մէթիու Հուայթ Ռիտլիի։ Կլատսթոնեանք կը խորհին ընտրելի առաջարկել զՊ. Կըլլի։ Կ'ըլլա՞յ թէ չէ, այս է օրուան խնդիրն։ Ազատական վարչութիւն մը կեցած ժամանակ պահպանողական մը եթէ Երեսփ. ժողովոյ ատենապետ ընտրուի, մեծ հարուած կ'ըլլայ նախարարութեան, որ թէպէտ իւր մէջ ընտրելիներու լաւագոյն ունէր, որ է պատերազմական նախարարը, բայց կուսակցական գործոց արդի վիճակին մէջ չէր կրնար թողուլ զնա որ ատենապետ ընտրուի։

ԿՈՎԿԱՍԻԱ.— Քուպանի կէտիկլու գիւղին մէջ իշխանութիւնն յաջողեցաւ ձերբակալել 13 աւազակներու հրոսակ խումբ մը։ Ամենքն ալ կախաղանի դատապարտուեցան։ Ամենէն անգթօրէն ոճիրները գործած են այս մարդիկ, և կը կարծուի թէ այս անգամ կայսերական ներում պիտի չըլլայ։ Ասոնք սովոր էին քաշել հանել բոլոր ակռաներն այն մարդոց որք կը զլանային իրենց ունեցածը տալ,— մինչեւ անգամ երբ բան չունենային տալու։

ՈՒԹՍՈՒՆԱՄԵԱՅ ՊԻՍՄԱՐՔԻ

Այսօր, Ապրիլ 1 (Ն. Տ.), բովանդակ Գերմանիա հացկերոյթներով և ուրախութեան ցոյցերով կը տօնէ 80րդ տարեդարձն ծննդեան Պիզմարք իշխանին։ Կայսեր հրամանաւ վեհապետական պատիւներ կ'ընծայուին նախկին վարչապետին։ Թէպէտ Ռայխստակը չուզեց մասնակցիլ այս ցոյցին, բայց ոչ միայն բովանդակ Պրուսիա իւր Խորհրդարանով այլ և գերմանական միւս երկիրներ իրենց վեհապետներով ու վարչութիւններով կը մասնակցին հանդէսին, որ ճշմարտապէս ազգային ցոյց մը կը թուի։ Անոնք անգամ որք Պիզմարք իշխանի վարչական այլ և այլ սկզբունքներուն ու մեթոտներուն համամիտ չէին՝ այս առթիւ կը յիշեն միայն մեծ գործին գերմանական միութեան և գերման կայսրութեան վերահաստատման։

ՔԱՂԱՔԻ ՄԸ ՎԱՃԱՌՈՒՄ.—Վոլհինիոյ նահանգին մէջ Ստարոկոնստանտինով քաղաքն՝ իւր 19,000 բնակիչներով՝ այս օրերս ծախուեցաւ։ Վաճառողն է Ապամալէք իշխանուհին, և գնողն է ուրիշ կին մը, Տիւպասով ծովակալին կինը։ Գինն է 4,600,000 րուպլի։

Պ. ՔՐԻՍՊԻ իւր իւղաներկ պատկերը ղրկեց Պիզմարք իշխանին, խնդակցական նամակաւ մը, անոր ծննդեան 80ամեակին առթիւ։

ՄԻՔԱՏՕՅԻՆ անձնական բժիշկները կը դարմանեն զԼի-Հունկ-Ջանկ։ Ճաբոնի մամուլն, ինչպէս և Խորհրդարանը, միահամուռ պախարակեցին ճաբոնցի երիտասարդին գործած ոճիրը։

ԸՆԿՂՄԱԾ ԶՐԱՀԱՒՈՐԸ.— Հերքուեցաւ այն լուր թէ Ռէյնա Ռէճէնդէ սպանիական զրահաւորը գտնուեր է խորած տեղը։ Մէջի մարդիկ մէկտեղ, ցայսօր անյայտ է։ Կորած ըլլալուն բնաւ տարակոյս չկայ դժբախտաբար, բայց ո՛ւր կորած է, դեռ չի գիտցուիր։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ երեքշաբթի Թայմզ կը ծանուցանէ Լոնտոնէ թէ առջի օրն Անգլիոյ Պանքան ղրկուած ոսկին մեծաւ մասամբ կուգար Փարիզէ, ուր Լոնտոնի վրայ փոխանակագիրք սակաւ են, իսկ հարաւ-ափրիկեան և ուրիշ թուղթեր այնքան շատ կը գնուին Փարիզի մէջ որ Լոնտոն դրամ ղրկելու ուրիշ միջոց չի գտնուիր բայց եթէ հնչուն դրամ ղրկել հոն։ Փարիզէ ոսկի գալը պիտի պակսի երբ այս «Քաֆիրեան» (հարաւ-ափրիկեան) թղթոց համար խնդրանքը պակսի, բայց այս ալ ի մօտոյ յուսալի չէ, կ'ըսէ Թայմզ։

—Տեջլէ Պանքին 1894ի տեղեկագրէն կ'երեւի թէ նոյն տարին 470,301 անգլ. ոսկւոյ զուտ շահ մ'ըրած է, որով 100էն 9 շահաբաժին կուտայ իւր բաժնետիրաց, 28,280 ոսկի սովորական պահեստի հաշւոյն կը դնէ, 59,044 ոսկի կը վճարէ վարչական խորհրդոյ անդամներուն և տնօրէններուն իբրեւ բաժնեւոր շահ, 27,500 ոսկի կ'անցունէ հանգստեան սնտուկին, և իբր 18,000 ոսկի գալ տարւոյ հաշւոյն կը տանի։

—Քիւնարտ շոգենաւային մեծ ընկերութիւնն 1894 տարւոյն մէջ 100 հազար ոսկւոյ չափ շահեր է, բայց ասիկա ո՛չ իսկ շոգենաւերու շինութեան և նորոգութեան և այլ բոլորակ ծախուց չբաւելուն համար, 70,000 ոսկւոյ չափ առեր է պահեստի գումարէն, և 1894ի հաշւոյն շահ չէ բաժներ։

—Յունաստանի և Եգիպտոսի միջեւ անցեալ շաբթուն կնքուած առեւտրական դաշնագրին գլխաւոր տրամադրութիւնն այս է որ Յունաստանէն Եգիպտոս ծխախոտ պիտի կրնայ մտածուիլ, որ ցարդ արգիլուած էր, և Եգիպտոս իրաւունք պիտի ունենայ խուզարկել հելլենական նաւեր և հելլենացւոց բնակարաններ՝ մաքսանենգութեան կասկածով, հելլէն հիւպատոսական պաշտօնէի մը ներկայութիւնը պաշտօնապէս խնդրելէ ետքը։

—Լոնտոնի հրապարակին վրայ, մինչ Պանքայի տոկոսն 100ին 2 կը մնայ, օր ըստ օրէ փոխ առնուած դրամին տարեկան տոկոսն է 50 կամ 60 փարա, 3 ամսեայ Պանքայի թուղթին զեղչի սակը 50 փարա, իսկ 4 և 6 ամսուան թուղթին 45 փարա։

—Ի Փարիզ, Պանքայի տոկոսն է 2, հրապարակին $1\frac{1}{4}$. Պերլին առաջինն է 3, երկրորդը $1\frac{7}{8}$. Հռոմ՝ հրապարակի սակն է, $3\frac{1}{2}$. Վիեննա 4 և $3\frac{3}{8}$. Փեդերսպուրկ 6 և 5։

—Բրէմի Ֆոնիքէ արտօնեցաւ 250 միլիոն ֆր.ի պարգեւաւոր պարտաթուղթ հանելու։

ԼՈՒՐԵՐ ԷՐԶՐՈՒՄԷ

Էրզրումէ մարտ 4 թուով կը գրեն մեզ թէ գարնան սկսելուն հետ մէկտեղ առեւտրական գործերուն վերաքացումն յուսալի է։ Ամենայ գիները շատոնց նոյն վիճակի մէջ կը մնան, այսինքն օխա մը հացն 50 փարա, ալիւրին լիտրը (պաթմանը) 7—8 ղրուշ, մէկ գրիւ ցորեն 25 ղրուշ և մէկ գրիւ գարին 15 ղրուշ։ Ասոր հակառակ ուրիշ ուտելիք, ինչպէս չամիչ, արմաւ, ձիթապտուղ և այլն. գիներն անհամեմատ անկում կրած են, մանաւանդ շաքարին, որոյ լիտրն հոն երկար ժամանակ 28—30 ղրուշ կ'արժէր, այժմ իջած է 19—20 ղրուշի, որ դուն ուրեք տեսնուած էր Էրզրումի մէջ։ Փայտին կէտէն 60 ղրուշ։ Ոչխարի մսին գինն $3\frac{1}{2}$, եզի մսին 2 ղրուշ է։ Կանաչեղէն չկայ Էրզրումի մէջ։ Ձմրան սկսելէն ի վեր կանաչ տերեւ մը անգամ չերեւիր հոն։ Ձմեռը բաւական մեղմացած է. երբեմն կը ձիւնէ թէեւ, բայց ցուրտին աստիճանն 5—10 ի մէջ կը տարուբերի (զերոյէն վար)։ Օդին այս վիճակը տարօրինակ բարեբախտութիւն մ'եղաւ քաղաքին համար։ Այսչափ թեթեւ ձմեռ 25—30 տարին անգամ մը կը պատահի, կ'ըսեն տեղացիք։ Ամեն տարի զերոյէն վար 28—30 աստիճանը սովորական վիճակ մ'էր օդի։ Եթէ այսպէս շարունակէ, հաւանական է որ ամսոյս վերջերն հողագործք սկսին վարուցանքի, պարագայ մը որ քիչ անգամ տեսնուած է հոն։

Մեծ-Պահքի օրեր Էրզրումի մայր-եկեղեցին միշտ լի է բարեպաշտներով։ Ըստ վաղեմի սովորութեան, ամեն չորեքշաբթի հսկում կը կատարուի։ Ամեն կիրակի իրիկուն Առաջնորդ Սրբազանը քարոզ կը խօսի աւուր պատշաճի, նիւթ առնելով «Հայր մերը» մաս առ մաս։ Իւր հմտաշատ քարոզները լսելու կուգան նոյն իսկ բողոքական և հռոմէական ազգայիններ։

Մարտի սկիզբը կատարուեցան Սանասարեան վարժարանի վեցամսեայ մասնաւոր քննութիւնք, ի ներկայութեան Հոգաբարձութեան անդամոց, երեք տեսչաց, բովանդակ ուսուցչական մարմնոյ և ուսումնասէր անձանց ոմանց։ Աշակերտաց վիճակը գոհացուցիչ գտնուեցաւ ամեն մասամբ։ Բարձրագոյն կարգի ուսանողք առ հասարակ եռանդով աշխատած են հայերէնի, յորում զգալի յառաջդիմութիւն ըրած են։ Այս ուսանողք որ շրջանաւարտ են այս տարի, կը կարծուի թէ մեծ մասամբ պաշտօնեայ պիտի ըլլան վարժարանին։

Տեղւոյն Ուսումնական Խորհուրդն իւր սովորական նիստերէն դուրս մասնաւոր ջանքեր ալ կ'ընէ տեղական ազգային վարժարանները փոփոխուած կացութեան բերելու, և դարման տանելու վերջերս եղած գլխտողութեանց։ Աղքատաց Խնամակալութեան անդամք մանաւանդ գովելի գործունէութիւն կը ցուցնեն նիւթական անձուկ վիճակի մէջ գտնուողներուն անմիջական պէտքը գոհացնելու։ Քաղաքական ժողովը իւր շրջանի լրման առթիւ ըստ օրինի գործէ քաշուած է ժամանակէ մ'ի վեր, և Գաւառական Ժողովը՝ երբ գումարուի պիտի կատարէ նոր Ժողովոյ մը կազմութիւնն։ Այս մասին կարեւորն Առաջնորդ Սրբազանին կողմէ տեղեկագրուած է ի Պատրիարքարան։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 30 մարտ.—Ումպէրթօ Թագաւոր ներում շնորհած ըլլալով լրտեսութեամբ ամբաստանուած ֆրանսացի հարիւրապետ Ռոմանիի, Հանրապետութեան Նախագահն ալ ներում շնորհեց նոյն յանցանքով բանտարկեալ իտալացի Ֆալզա հազարապետին և տեղակալ Օրէլիոյի։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Քուպայի առջեւ Ալլիանսա անուն ամերիկեան մարտանաւուն վրայ գնտակ արձակող Իսպարա նաւապետը պաշտօնէն արձակեցաւ։ (Սպանիական մարտանաւու մը այս հրամատարը, կարծելով թէ ամերիկեան նաւը Քուպայի ապստամբներուն օգնութիւն կը տանի, կրակ ըրած էր անոր վրայ, և Ուաշինկթընի կառավարութիւնը բողոքած էր։)

ՊԵՐԼԻՆ.—Ռայխստակը նախաքննիչ յանձնաժողովոյ մը յղեց Պ. Քանիցի առաջարկն՝ արմտեաց վաճառականութիւնը պետական մենավաճառի վերածելու մասին։ Ռայխստակը Զատկական տօնի առթիւ իւր նիստերը դադրեցուց մինչեւ ապրիլ 23։

ՀԻՐՈՇԻՄԱ, 28 Մարտ.—Ճաբոնի Խորհրդարանը փակեց իւր նստաշրջան, Լի-Հունկ-Ջանկ չինացի պատգամաւորին դէմ գործուած բռնամութեան համար իւր ցաւն յայտնելէ ետքը։ Վեհ. Միքատոն ալ հրամանագիր մը հանելով, իւր խորին ցաւն յայտնեց ոճրին առթիւ։ Զարագործ երիտասարդը խստիւ պիտի պատժուի։

ՇԱՆԿԱՅ.—Ճաբոնցիք ամսոյս 26ին տիրեցին Բեսքատոր կղզեաց, որոյ վրայ անգամ մը ի զուր յարձակեր էին։ (Այս կղզեաց գրաւումն առաջին քայլն է Ֆորմոզայի մեծ կղզւոյն գրաւման։)

ԹԻԷՆ-ԶԻՆ.— Չինական իշխանութիւնք ծանուցին հիւպատոսներուն թէ Թագու գետը պիտի փակուի, որպէս զի Ճաբոնցիք չկարենան ջրոյ ճամբով յարձակիլ Պեքինի վրայ։ Չինական խաչոյ մակոյկներ և առագաստանաւեր դիտմամբ պիտի խորին գետին բերանը։

ԿՐԱՑ.—Աւստրեան ոստիկանութիւնն արգիլեց թատերական ներկայացում մը զոր Պիզմարքեան մասնախումբը կազմակերպած էր ի պատիւ Պիզմարք իշխանի։ Նոյն մասնախմբին անդամակցութենէ հրաժարելու հրաման տրուեցաւ հանրային վարժարանաց դասատուի մը։

ԱԿՐԱՄ.—Սաւա գետն յորդեցաւ, և ողողեց քաղաքին արուարձանները և ստորին թաղերը։ Մէկ մեթրէ աւելի ջուր կայ տուներուն մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ.—6,000 զօրքը Քուպա տանող փոխադրանաւուն պիտի ընկերանան չորս մարտանաւք եւս։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 11/23 մարտ 15

Տ.

Կ. Պոլսոյ Թրամուէից ընկերութեան վարչական խորհուրդը պատիւ ունի ծանուցանել ձեզ թէ Ժ. Հօճր էֆէնտի մարտ 11/23 շաբաթ օրէն ի վեր դադրած է ընկերութեան գործերը վարելէ։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տ... մեր յարգանաց հաւաստին։

Ի դիմաց վարչական խորհրդոյ
Նախագահ
2—2 ՍԵՊՈՒՀ ՄԱՔՍՈՒՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Մեծ Պահոց առթիւ հոգեշահ քարոզ մը խօսեցաւ երէկ իրիկուն ի Մայր եկեղեցի, ուր երկսեռ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն կար։

Ն. Ամենապատուութիւն յառաջիկայ հինգշաբթի օր ալ կանանց համար քարոզ պիտի խօսի ի Մայր եկեղեցի։

Գեր. Եզնիկ եպիսկոպոս Ապահունի և Գեր. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեան, որք ժամանակէ մը ի վեր Ս. Երուսաղէմ կը գտնուէին, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս դարձան։

Ֆրանսական դեսպանատան թարգմաններէն Պ. Պալ շաբաթ օրը Պատրիարքարան գալով, յանուն դեսպանին շնորհակալութիւն յայտնեց առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, որ Գեր. Փոխանորդը ղրկելով Պ. Քանպօնի որպիսութիւնը հարցուցած էր։

Գեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Ցովհաննէսեան, որ Ատանա պիտի երթայ Սիսի կաթողիկոսին ընտրութիւնը կատարել տալու, Զատկէն յետոյ պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

Եգիպտոսի առաջնորդ Գեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իսթիւճեան, որ հիւանդ էր, ապաքինեալ է. Տ. Գէորգ վարդապետ Գահիրէէն Աղեքսանդրիա գացած է, ուր պիտի անցունէ Զատկի տօնը։

Ամերիկայի հայոց հոգեւոր հովիւ Արժ. Մաղաքիա վրդ. Տէրունեան այդ պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով, մայրաքաղաքս կուգայ։

Կ'ըսուի թէ անոր տեղ պիտի ղրկուի Արժ. Եզնիկ վրդ. Գալըքճեան։

Պատրիարքարանի մարդահամարի տեսչութիւնն, որ Հովուեան Ղազար էֆէնտիի մահուամբ թափուր մնացած էր, յանձնուած է անցագրատան տեսուչ Բլատեան Սեպուհ էֆէնտիի, որուն օգնական մը տրուած է։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Պրուսայի նահանգին Այվալըք գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նուրի պէյ, գայմագամ Սուլթան Եէրիի (Եսկինէ), որուն յաջորդեց Իսմայիլ պէյ, գայմագամ Օլօնեաի (Եաննա)։ Գրուեցաւ տեղական կառավարութեանց որ այդ պաշտօնեայք կատարեն օրինական երդումը։

Իպայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բերայի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Ահմէտ Բէշիտ պէյի և Մաքսային ժողովոյ անդամներէն Շեվքը պէյի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Էմին պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ն. Վեհափառութեան դրատան պետ Հասպի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ կայսերապալատան քարտուղարներէն Մեհմէտ Ճէվատ պէյի։

Առաջին կարգի Շէֆաքաթ՝ Կրէտէի կուսակալի նախորդ փոխանորդ Թիւրխան փաշայի կնոջ՝ Բէրիմէ հանըմի։

Երկրորդ կարգի Շէֆաքաթ՝ [illegible] խորհրդական Թէվֆիք փաշայի աղջկան։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՈՒՄ.—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ 18 մարտ թուական հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Հալէպի, Տիարպէքիրի, Էնկիւրիի, Ատանայի, Խարբերդի, Վանայ, Տրապիզոնի, Սըվազի, Գասթէմունիի և Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, անդորրութիւնն ու ապահովութիւնը կատարեալ են։

ՊԱՐՍԻՑ Շահին յանձնարարութեամբ ութուկէս տարի առաջ մայրաքաղաքս եկած պարսիկ [illegible] չորս երիտասարդներ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական վարժարանին մէջ կը դաստիարակուէին։ Ասոնց մէկն թնդանօթաձիգ զօրաց տեղակալի աստիճանով վկայական առած և անցեալ տարի Պարսկաստան ուղեւորած էր։ Միւս երեքն ալ այս տարի շրջաննին աւարտած և սպայակոյտի հարիւրապետի աստիճանով վկայական առած ըլլալով, ուրբաթ օրը դեսպան Միրզա Խասանուլլահ խանի և առաջին թարգման Միրզա Ցովհաննէս խանի հետ կայս. պալատ գացին և արտօնութիւն խնդրեցին իրենց երկիրը վերադառնալու։ Վեհ. Սուլթանը հարկ եղած արտօնութիւնը շնորհեց անոնց, որք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց, և ութուկէս տարիէ ի վեր իրենց վայելած կայսերական շնորհներուն համար երախտագիտութիւն յայտնելով մեկնեցան։ Այդ երիտասարդներ այս շաբթու Պարսկաստան պիտի ուղեւորին։

ՊԱՅՐԱՄԻ առթիւ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, չուքարներ բաշխուեցան Մէքթէպի վարժարանին ուսուցչաց և աշակերտաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԹԷՎՖԻՔ ՓԱՇԱ.—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Թէվֆիք փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած և Պայրամի առաջին օրը շնորհաւորական արարողութեանց ներկայ գտնուելէ յետոյ շաբաթ օրն ալ իր պաշտօնատեղին գացած է։

ՍԻԿԱՌՆԵԹԻ թուղթերու պրակներուն իւրաքանչիւրէն փոքր քանակութեամբ տուրք մը առնելու համար երկու ծրագիրներ մատուցուած էին, մին Պագը պէյի ու Կարապետ էֆէնտիի և միւսն ալ Ճէմիլ պէյի կողմէ, և այդ ծրագրերով տարեկան մէկ քանի հարիւր հազար ոսկւոյ հասոյթի նոր աղբիւր մը ցոյց տրուած էր։ Արդ, Սապահ կ'իմանայ թէ ձեռնհաս իշխանութիւնը, կայս. կառավարութեան շահուց տեսակէտով, աւելի նախամեծար համարած է Պագը պէյի ու Կարապետ էֆէնտիի առաջարկն և թէ մօտ ժամանակի մէջ գործադրութեան պիտի դրուի։

Նախապէս տրուած որոշման մը համաձայն, խնդրարկուք իրենց առաջարկած այդ նոր հասոյթէն երկու տարի հարիւրէն քսան պիտի ստանան։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան ընդհանուր ժողովոյ նիստը շաբաթ օրը կէսօրէն ժամ մը յետոյ տեղի ունեցաւ։ Նախ կարդացուեցաւ 1894 տարւոյ հաշուեցոյցն, որ վաւերացաւ։ Յետոյ ձեռնարկուեցաւ վարչական խորհրդոյ երկու անդամոց ընտրութեան, որոց պաշտօնավարութեան պայմանաժամն ըստ օրինի աւարտած էր։ Ասոնց տեղ, որք են Պէքըրճը Պաշը Եանքօ Անաստասիատի էֆէնտի և Ղրիգորաքի Ղարոֆալիտի էֆէնտի, ընտրուեցան Արտաքին գործոց նախարար Վահէ. Սայիտ փաշայի որդին Շէրիֆ փաշա և Անանեան Բէշէր էֆէնտի. Նախորդ տարւոյ հաշուեքննիչները՝ Պ. Պ. Քալօփօթօրքս և Քասթելլի վերընտրուեցան։

Հաշուեցոյցէն կ'երեւի թէ 1894 տարւոյն Պէշիկթաշի գծին հասոյթը եղած 21,649 ոսկի, 92 ղրուշ 10 փարա, Աքսէրայի գծը՝ 15,224 ոսկի 2 ղրուշ, Եէտիգուլէի գծը՝ 1779 ոսկի 29 ղրուշ, Թօփգաբուի գծը՝ 1869 ոսկի 86 ղրուշ 10 փարա և Շիշլիի գծը՝ 27,378 ոսկի 43 ղրուշ։ Գումար, ընդհանուր հասոյթ 67,901 ոսկի $52\frac{1}{2}$ ղրուշ։ 1893 տարւոյ հասոյթը եղած էր 60,809 ոսկի 22 ղրուշ։ Եղած ծախքերը հանուելէ յետոյ 14,853 ոսկի $80\frac{1}{2}$ ղրուշ զուտ շահ մնացած է, որուն 6,955 ոսկի 20 ղրուշը պիտի յատկացուի 45 թիւ կտրոնի վճարման՝ իւրաքանչիւր բաժնի 25 ղրուշի հաշուով։ Ընկերութեան կանոնագրին համաձայն, զուտ շահէն, 1483 ոսկի 66 ղրուշը հանելէ յետոյ մնացած 6414 ոսկի 89 ղրուշի վրայ 285 ոսկի աւելցունելով, գոյացած գումարով հրապարակէն պիտի գնուին ու ջնջուին 1340 հատ բաժնեթուղթեր, որոց վիճակ ելած է։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Նախորդ դեսպան Ռատոլին իշխանը ապրիլ 7ին Հռոմ պիտի ուղեւորի, ուր պահ մը մնալէ յետոյ Մայիսին իր նոր պաշտօնատեղին Պեդերսպուրկ պիտի երթայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քանպօնի առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։ Մարմնոյն ջերմութիւնը սովորական վիճակի մէջ է։ Բժիշկները հարկ չեն տեսած տեղեկագիր պատրաստելու։ Բազմամբոխ այցելութիւնք կը տրուին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղւոյ ընկերութեան տարւոյս առաջին ինը շաբաթներուն հասոյթը եղած է 1,393,150 ֆրանք։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանը ու տիկին Քալթալանի շաբաթ գիշեր սեղան մը տուին, որուն ներկայ էին անգլիական դեսպանն ու տիկին Ֆիլիփ Քըրրի, սերպիական դեսպանն ու տիկին Վլատան Գէորգէվիչ, ռումանական դեսպանն ու տիկին Միթիլինէօ և այլք. Սեղանէն յետոյ երեկոյթ մը տրուեցաւ։

ԽՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Մարտ 17ի ուրբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ մարտ 18ի շաբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ խոլերայէ դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են ի Եէնիքէօյ և մին ապաքինած է։

* * *

Մարտ 18ի շաբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ մարտ 19ի կիրակի օրուան ժամ 6, մահացու մէկ դէպք պատահած է Պոլսոյ Տէմիրգաբու թաղին մէջ։ Առաջուան բռնուածներէն մին ապաքինած է։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ.—Շաբաթ առաւօտ Ս. Անթուան եկեղեցւոյն մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ, Րէժիի տնօրէն վախճանեալ Պ. Ֆօրնիի համար, որուն մահուան տարեդարձն էր։ Ներկայ էին աւստրիական ընդհանուր հիւպատոսը, դեր-հիւպատոսը, դեսպանատան երկրորդ Թարգմանը, Րէժիի տնօրէն Պ. Ֆարնէթի, դեր-տնօրէն Պ. Իվըրս և այլ բազմաթիւ անձինք։ Եկեղեցւոյ արարողութենէն յետոյ Լոյտի տընօրէն Պ. Լուչիօլի Ֆէրիքէօյ երթալով, Պ. Ֆօրնիի գերեզմանին վրայ պսակ մը դրաւ, զոր վախճանելոյն աղջիկը ղրկած էր Նիսէն։

ՀԻՆ ԴՐԱՄՆԵՐ. — Գահիրէէն կը գրեն թէ 500 կտորի չափ հին դրամներ գըտնուած են։ Ասոնց 130ին մէկ կողմը սաղաւարտաւոր գլուխ մը կայ յունարէն «Փիլիպպոս» արձանագրութեամբ և միւս կողմն ալ սայլ մը։ 360ին մէկ կողմը՝ մեծն Աղեքսանտրի կիսադէմքը, որուն չորս կողմ իր անունն արձանագրուած է և միւս կողմն ալ յաղթութեան Թեւաւոր խորհրդանշան մը։ Վեց ուրիշ դրամներ՝ որուն մէկ կողմը բաց գլուխ մը՝ յունարէն «Թէրինթիուս» արձանագրութեամբ և միւս կողմը՝ սայլ մը։ Բոլոր այդ դրամներ անաղարտ պահուած են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Մարտ 11էն 17, մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ հետեւեալ մահերը պատահած են.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	89	86	175
Քրիստոնեայ	61	59	120
Հրեայ	16	12	28
	166	157	323

Տ ԱՊԻԶՈՆԻ կրթական տնօրէն կարգուած է Ատանայի կրթական տնօրէն Համիտ էֆէնտի, որ կատարած է օրինական երդումը։

ՀԷՔԻՄՊԱՇԸ Սալիհ էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր մեռաւ։ Բժշկական վարժարանի առաջին շրջանաւարտ բժիշկներէն էր ինչպէս նաեւ բժըշկական ժողովոյ հիմնադիրներէն մին։ Վարած էր նաեւ զանազան պաշտօններ։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատենի երկրորդ ճիւղը այսօրուընէ սկսեալ առաւօտները ժամ 4ին պիտի բացուի և ժամ 5ին ալ դատավարութիւնք պիտի սկսին։ Առաջին ճիւղն ալ պիտի բացուի ժամ 4½ին և դատավարութիւնք պիտի սկսին ժամ 5½ին, որք պիտի տեւեն մինչեւ 11։

Սկիւտարի նախնական դատարանն ալ ժամ 5ին բացուելով, դատերը 6ին պիտի սկսին և պիտի տեւէն մինչեւ 11։

ՎԱՆԱՅ Ատիլճէվազ գաւառակին գայմագամ Րաշիտ պէյ, որ վեց ամսուան արձակուրդ ստացած է, մայրաքաղաքս եկած է ի Հիճազ ուխտի երթալու համար։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ լատին եկեղեցւոյն մէջ պատահած գողութեան պատճառաւ, ոստիկանութիւնը մէկ քանի մարդեր իբրեւ կասկածելի ձերբակալած և հարցաքննութեան ենթարկած է։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջը այս օրուընէ սկսեալ գիշերները ժամ հինգին պիտի բացուի։

ԻԶՄԻՏԻ Մխիթարեան վարժարանին վարիչը՝ Հ. Վրթանէս Վ. Պալեան շաբաթ օրը մեռաւ ի Բերա 43 տարեկան հասակին մէջ։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է անմիջապէս յատկացնել Քիւրտ Հիւսէյին Պաշա անուն ծերունիի մը, որ հարիւր քան երկու տարեկան է։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէի ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, երէկ դեսպանատան մէջ ընդունելութիւնք կատարուեցան։

ՊՈՆԿՕՎՍՔԻ ՓԱՇԱ իր հետեւորդ պաշտօնէից հետ մէկ քանի օրէ ի վեր Եէնիքէօյ կերթայ, ուր քոլերայի դէպքեր կը պատահին։ Պոնկօվսքի փաշա առողջապահական միջոցներ ձեռք առած է, որոց շնորհիւ հիւանդութիւնն սկսած է թեթեւնալ։

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ յանդուգն փորձ մը կատարուեցաւ ուրբաթ գիշեր Ղալաթիոյ Բէրչէմպէ Բազար Թաղը Ժ. Տալմաս և ընկերութեան դրասենեկին մէջ։ Չարագործք ձեռքի ամենամեծ ճարտարութեամբ դուռը բացած էին։ Դրասենեկին մէջ երեք բնակիչներ կը պառկէին, որք հոն կ'աշխատէին, ինչպէս նաեւ գիշերապահ մը որ դրան վրայ գտնուած խցիկին մէջ կը պառկէր։ Գողերն, որք կերեւի թէ ծանօթ էին դրասենեկին գործերուն, նախ մտնելնուն ուղղակի գիշերապահին խցիկին վրայ յարձակեցան, որպէս զի կարող չըլլայ ձայն հանելու։ Գիշերապահն, որ զէնք մը միայն ունէր, կռուի սկսաւ և չարագործներէն երեքը վիրաւորեց։ Այդ միջոցին միւսները վեր ելնել կը փորձէին, սակայն գիշերապահը յաջողեցաւ արգիլել։ Բնակիչներն այդ կռուի պահուն հանդարտօրէն կը քնանային։

Պ. Տալմաս իմանալով, գիշերուան ժամ 7ին դրասենեակը գնաց։ Սանդուխին վրայ տեսնուեցան արեան հետքեր և գողերուն յատուկ գործիներ։

Ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկելով չարագործներէ երեք վիրաւորեալները ձերբակալեց, որոց մէջ կան նոյն դրասենեկի նախորդ բնակիչ մը՝ Յովհաննէս և նախորդ երկաթագործ մը՝ Տիւիթիր։ Դրասենեկին երկու բնակիչները Միրիճան և Արթին ձերբակալուած են իբրեւ կասկածելի։ Գիշերապահն, որ այնչափ արիութեամբ վարուած է, Եօրկի Մավրօ անուն մարդ մ'է։

ԱՖԻՈՆ.— Մինչեւ անցեալ շաբթու Իզմիրի հրապարակը տարուած են 2332 կողով աֆիոն։ Անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին 1207 կողով տարուած էր։ Կը կարծուի թէ այս տարի Թուրքիոյ աֆիոններու ընդհանուր հասոյթը պիտի ըլլայ 10,000 կողով։

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐԻ անկլիքան եպիսկոպոսը այսօր վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ։

ՈՃԻՐՔ.—Ղալաթիոյ Պիթ Բազար Թաղին մէջ ուրբաթ իրիկուն ժամ 1½ին ոճիր մը գործուեցաւ։ 28 տարեկան Թուրք երիտասարդ մը սպանուեցաւ ձախ ուսոսկրին վրայ ստացած վէրքէ մը։ Սպանողին ո՛վ ըլլալը տակաւին յայտնի չէ։

—Նոյն իրիկունը Ղալաթիոյ գինետուններէ միոյն մէջ մէկ քանի պարսիկներ կռուի բռնուած էին։ Յանուրթեանը՝ Յովհաննէս, որ միջամտած էր, կռնակէն դաշոյնի երկու հարուածներ ընդունեց։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ

Վոսփորի շոգենաւերուն երթեւեկութեան նոր ժամանակացոյցը հրատարակած ենք այսօրուան Դ. երեսին մէջ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Վերջացող շաբթուն մէջ առեւտրական հրապարակը գոհացուցիչ չէ եղած, ի մէջի այլոց Պայրամի առթիւ մաքսատանց գոց ըլլալուն պատճառաւ։ Կարծր ցորեն չհասաւ. Րումէլիի և Էտիրնէի տեսակներուն գինն է 25-26 փարա օխան։ 20,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասնելով, վաճառում չեղաւ։ Կիրքա ու Աղիմա ցորեն չհասաւ։ Գիները են 15 ղրուշ օխան։ 10,000 օխա եգիպտացորեն ծախուեցաւ օխան 23էն 24 փարայի և 6000 քիլէ գարի, քիլէն 8½-8¾ ղրուշէն։ Հաճարի ու վարսակի վրայ գործ չեղաւ. գիները են 17-18 և 17½ փարա օխան։ Ընթացիկ գործեր Թեփի վրայ, որուն գինն է 14 փարա օխան։

Գալով ալիւրին, շաբթուս մէջ հասան 3000 պարկ Օտեսայի և 2000 պարկ Վառնայի ու Իպրայիլի. վաճառում չեղաւ։

Գործ չեղաւ լուբիայի, բակլայի, կտաւատի, կանեփի, խաշխաշի, բամպակի և կորեկի վրայ, որոց գիներն են 125-126 ղրուշ իւրաքանչիւր հարիւր օխան և 20½, 42-55, 45-46, 65-68, 32-33, 52-54 և 50 փարա օխան։ 700 պարկ սուսամ ծախուեցաւ, տեղական սպառման համար, օխան 72 փարաէն։

Արտածելի նիւթերէն 400 հակ թիֆթիկ վաճառուեցաւ օխան 14 ղրուշէն 16¾ փարայի, ըստ տեսակին։ Նոյնպէս վաճառուեցաւ 21 սնտուկ աֆիոն, որուն 16 սընտուկը Պալըքէսիր, օխան 130 ղրշ.էն և 5 սնտուկը դեղարանաց գործածութեան համար, օխան 122 ղրուշի։ Գործ չեղաւ դեղին ճէհրիի վրայ։ 83 պարկ գազի խէժ ծախուեցաւ, որուն 14 պարկը՝ Նիկտէ՝ սպիտակ՝ 19⅞-20էն, 14 պարկը Գայսէրի, նաղիւեալ, 16⅞ էն. 20 պարկը Նիկտէ, Էվէրէկ՝ դեղին՝ 14¾ 15¾ և 26 պարկը՝ Գայսէրի, Էնկիւրի օխան 5⅞ ղրուշի։

Ոգելից ըմպելիներէն 104 տակառ ծախուեցաւ, որուն 41ը՝ Ուլաշոփքա, 32ը՝ Թէրէքչիքօ, 21ը՝ Խորտաքօփքա և 10ը՝ Քազացքա, 43½—47½ օխան մէկ օսմանեան ոսկւոյ։

500 պարկ խաշուէ հասաւ, որուն 200 պարկը ծախուեցաւ հարիւր օխան 12-13 ոսկւոյ։

5000 պարկ Թրիեսթէի շաքար հասնելով 2000 պարկը 86-91 ղրուշի ծախուեցան, ըստ մարքին։ 500 պարկ ռուսական շաքար հասաւ և ծախուեցաւ 73 ղշ։ Մոմ ո՛չ հասաւ եւ ո՛չ ծախուեցաւ։

ԱՌԱՋԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԸ

Ի ԹԷԱՏՐ-ՖՐԱՆՍԷ

Առաջին արարուածը կը սկսի։ Հարթ ոտանաւորները կը սփռուին խաղին դարձուածքներուն վրայ ինչպէս իրիկուան սառերը վարդագոյն դաշտի մը վրայ։ Շատ չանցած կը զգանք քնէութեան կսկիծներուն սահիլը մեր արտեւանունքներուն մէջ, զորս դժուարաւ կը բանանք, կոպերնիս կը ծանրանան և քիչ քիչ խաղը կանհետանայ մեր աչքէն ամբողջովին։ Դժնդակ պայքար մը նախատեսելով, կը մտածենք հեռանալ թատրոնէն և խոհեմութեամբ մեր տունն երթալ. բայց մեր տեղը բռնուած ենք մեր քննադատի պարտաւորութեամբը, ու նաեւ նուազ տաժանելի չարժանիքով մը։ Այն կինը որուն յիմարաբար սիրահարուած ենք, հոն է, կալըրիի օթեակ մը, և խաղն աւարտէլէ ետք իր տունն առաջնորդելու ենք զինքը։ Կը մնանք ուրեմն և պայքարի մը կը սկսինք որուն առջեւ պիտի տժգունին մէկէ աւելի հռչակաւոր ճակատամարտներ։ Ընթերցո՛ղ, թատրոնին մէջ երբեք բռնուած չե՞ս այն անդիմադրելի, յամառ, անողոք, անխուսափելի քունէն որ յանկարծ աչքերուդ վըրայ կը նստի ինչպէս շիջակ մը մոխի մը վրայ։ Ահա այս քունին կը յանդգնինք ընդդիմանալ։ Մենամարտը կը սկսի։ Երազին հեռաւոր խորքերուն մէջ մխրճուած ենք երբ առաջին արարը կը վերջանայ։

Երբեմն ընդոստ կ'արթննանք, որոշակի կ'իմանանք բառ մը կամ վանկ մը, եւ կը ջանանք այդ անյայտ վանկին կապել մեր միտքին թելը. կը մտածենք մեր սիրածին վրայ, անոր կը նայինք, բայց նոյն իսկ այդ սիրելի լոյսը չի փրկեր քունին նուաճելը. ամենէն բուռն միջոցները ի գործ կը դնենք, մօրուքնիս կը քաշենք, սրունքնիս իրարու կը զարնենք, բռունցքնիս կածենք, մինչեւ իսկ կը ծափահարենք, բայց հազիւ ուժ ունինք մեր երկու ձեռքերն իրար մօտեցնելու և երկու բազուկնիս վար կիյնան՝ վհատած։

Երկրորդ արարուածը վերջնալուն պէս դուրս կը նետուինք. առանց հոգ ընելու անոնք զորս կը հրմշտկենք, վեր կ'ելլանք սանդուխէն, ֆուայէն կը խուժենք, պատուհան մը կը բանանք, և պտըտելով նեղ պատշգամին վրայ՝ ուխտով անձրեւը կուտենք երեսնուս։ Ամբողջ միջնարարին հոն կը կենանք՝ գլխաբաց, և հեշտօրէն կը վայելենք խոշոր կաթիլներ որք կռնակնուս վրայ կը վազեն։

Երրորդ արարուած։ Զանգակին ձայնէն մեր աթոռը կը դառնանք, թրջած, մազերնիս քունքերնուս փակած, վտակահոս, և վստահ թէ բաւական զովութիւն ժողված ենք այս անգամ զգալու համար արեան քնէած տաքութիւնը։ Քանի մը սարսուռներէ ետք, սրահին բարձր ջերմութիւնը կը չորցունէ մեր հագուստները. կը սկսինք շոգի արձկել շոգիէ լոգարանի մը պէս և այն բարեբաստիկ տպաւորութիւնը կը զգանք իբր թէ գաղջ ջուրի մէջ ըլլայինք։ Մեղմիկ կը հանգչինք, և սխրանօք կը հասկնանք թէ երրորդ արարուածն ալ առջի երկուքին պիտի նմանէր։ Այն ատեն մեր միտքէն կանցնի այն գաղափարներէն մէկը որք յուսահատ վայրկեաններու մէջ կուգան։ Գերագոյն արուեստ մը կը յղանանք։

Մեր կօշիկներն հանելու անողորմ գաղափարը կուռնենանք։

Տարտամօրէն կը զգանք թէ ոտքին տակէն կարուած տափատներ ու նեղ կօշիկներ հագած ենք, և թէ, մեր կօշիկներն հանելով, անկարելի պիտի ըլլար նորէն հագնիլ, վասն զի հարկ պիտի ըլլար հանել մեր տափատը, ինչ որ անհնար է թատերասրահին մէջտեղը, մանաւանդ առաջին ներկայացման գիշեր մը ի Թէատր-Ֆրանսէ, մայրաքաղաքին ընտրելագոյն դասին ու քաղաքակրթութեան առջեւ։ Կը քակենք մեր տափատին կոճակները որպէս զի քիչ մը վար իջնայ, դժուարաւ մեր ոտքերը դուրս կը սահեցնենք կօշիկներէն. վերջապէս այս դիւցազնական միջոց բոլորովին կարթնցունէ մեզի։

Ա՜լ վախ չունինք նորէն քնանալու։ Նոյն իսկ կը սկսինք քիչ մը մտատանջութեամբ խորհիլ մեր արարքին հետեւանքներուն վրայ։ Մեր գաղափարները կը լուսաւորուին, մեր վիճակն աչուրնուս առջեւ կը բերենք խռովումով մը որուն կը խառնուի զղջ։ Ի՞նչպէս պիտի ընենք թատրոնէն դուրս ելլալու համար։ Այս վիճակո՞վ պիտի անցնինք պերճազգեաց ու զարդագեղ բազմութեան մէջէն, ետեւնուս ձգելով այս անբացատրելի ոտքերը։ Մնաց որ, անկարելի էր վեր առնել ու նորէն կոճկել մեր տափատը՝ կօշիկներէն քաշքշելուն։ Ուստի, մինչեւ որ թատերասրահը չպարպուի, չպիտի կրնանք ոտքի ելլել։ Այն ատեն ահուելի մտածում մը աչքինիս կը զարնէ։ Ի՞նչպէս պիտի երթանք օթեակէն առնել այն կինը որուն սիրահարուած ենք։ Եթէ մենք չառաջնորդենք իրեն, ուրիշ մը պիտի առաջնորդէ, և ո՜վ յուսահատութիւն. գիտենք որ անիկա աւելի գեղեցիկ է քան հաւատարիմ։ Այս անգամ արդարացում մըն ալ պիտի ունենայ, ինք որ արդարացման պէտք չունի. պիտի կարծէ թէ արհամարհեցինք զինքը, ու իր յանցանքը մեր երեսին պիտի զարնէ։

Այդ միջոցին չչուկ մը կը լսենք իր օթեակին մէջ, գլուխնիս կը դարձունենք և կը տեսնենք որ ներս կը մտնէ ու քովը կը նստի մեր հակառակորդը, այն զոր կատենք, այն որ ամէն գերազանցութիւն ունի մեր վրայ, որ հարուստ է, որ լերկ գլուխ ունի, մեծփոր է, ապուշ է։ Նէ կը տեսնայ մեր յուսահատութիւնը, ժպիտով մը կը սրտապնդէ մեզ. կը յիշէ իր խոստումը, մեր բազուկը կը սիրէ և ոչ թէ այդ ապուշին բազուկը։ Խռոված ակնարկով մը կը պատասխանենք իրեն, զոր չի հասկնար, այլ որ ըսել կուզէ. կօշիկ չունինք։ Կը փորձենք նորէն հագնիլ, մեր աջ կօշիկին ձողը կը բռնենք տափատին մէջէն, բոլոր ուժովնիս կը քաշենք, բան մը չի շարժիր. կը քաշենք, երեսնիս կը կարմրի, քրտինքով կողողուինք. անօգուտ աշխատութիւն, ոտքերնիս ներս չի մտներ։ Կը հաւաքենք մեր առնական ու սիրահարի բոլոր կորովը, ջղաձիգ ձեռքով մը կը սեղմենք մեր տափատն ու մեր ձողը ու այնքան սաստիկ ճիգ մը կ'ընենք որ չուխան կը պատռի երկու կտոր կ'ըլլայ մինչեւ ծունկը, ետեւի կողմէն։

Վարի կտորը կ'իյնայ մեր կրունկին վրայ ու վերի կտորը մինչեւ ծունկը կը ցատքէ, ամբողջովին երեւան հանելով մեր սրունքը որուն շլացուցիչ ճերմակութիւնը ի յայտ կը բերէ մեր սեւ տափատը։

Այս աղէտէն խելացնոր, կը համակերպինք, և բազուկնիս կը ծալենք զսպուած կատաղութեամբ մը։ Կը տեսնենք այդ թատերախաղին խուսափիլը մաս առ մաս, որ առաջ այնքան դանդաղ կ'երեւար և որ հիմակ այնքան արագ կ'երեւայ. կը ցաւինք որ միայն երեք արարուած է, կուզէինք որ քառասուն արարուած ունենար, կուզէինք որ յաւէտ շարունակուէր։ Երբէք ոչ է վերջաւորութիւն այսքան սաստիկ յուզում չէր պատճառած մեզի։

Վարագոյրը կ'իջնէ՛։ Հեղինակին անունը կ'ըսեն մոլեգին ծափահարութեանց մէջտեղ։ Հանրութիւնը դուրս կ'ելլէ։ Վայրկեանն եկաւ։ Ջնէք շարժիր։ Մահասարսուռ, տժգոյն, աջ սրունքը ձախ սըրունքին տակ, ձեռքերնիս սեղմուած մեր փորին վրայ՝ ցցելու համար տափատին ճեղքը, կը նմանինք փորի ցաւ ունեցող մարդու մը։ Երթեւեկութիւնը կը դժուարացնենք. կը հրմշտկեն մեզի, կը կոխկըռտեն. ամենէն քաղաքավարները, ուշադրութիւն ընելով որ մեր կօշիկներուն ոտքերուն վրայ չկոխեն, մեր ճշմարիտ ոտքերը կը ջախջախեն։ Բայց բան մը չենք զգար. մեր զգայութիւնն ու հոգին այն օթեակին մէջն է ուր մեր սիրեցեալը մեզ կը սպասէ։ Սրահը կը պարպուի և առանձին կը մնանք ժայռի մը պէս երբ ծովը քաշուի, սիրտ կ'ընենք ակնարկ մը նետել դէպ ի կալըրին։ Ամէն մարդ ելած է օթեակներէն. միայն այն կինը զոր կը սիրենք՝ տակաւին իր օթեակն է, և մեր վրայ կը նետէ ակնարկ մը ուր ապշութիւնը կը սկսի զայրոյթի փոխուիլ։ Կը հասկնանք այդ ակնարկը, որ կ'ըսէ. «Է՛յ, վա՞ղը։ Բայց եկէք, Ա՞ն ինչ կը նշանակէ։ Գիշեր բարի ուրեմն։ Ձե՞ք ուզեր, լա՛ւ։ Ասասիկ սա պարոնը որ ձեր արժէքն ունի։ Լերկ գլուխները կը սիրեմ։ Եւ յետոյ դուք այնքան մազ չունիք։»

Եւ այն որ մեզ կը հմայէ, կը մտնէ բազուկն այն մարդուն որ սանտրի պէտք չունի և անյայտ կըլլայ։

Կը վազենք Պէնուարի օթեակ մը ուր ա՛լ ո՛չ ոք կայ, շուտով վեր կառնենք վանդակը, կը հանենք տափատնիս, կառնենք կօշիկները, մէկ հատը կը հագնինք ու միւսն ալ հագնելու վրայ ենք երբ յանկարծ օթեակին դուռը կը բացուի, մանկամարդ աղջիկ մը որ հովահարը մոռցած է, ներս կը մտնէ մէկէնիմէկ, տասներեք տարու, հրապուրիչ, և յանկարծ գտնուելով շապիկո՜վ մարդու մը առջեւ, աղաղակ մը կարձկէ և կը փախչի՝ դուռը ետեւէն գոցելով։ Կը լսենք զայրացած հօր մը ձայնն որ կաղաղակէ. «Բացէ՛ք, բացէ՛ք»։ Ա՛հ, կը հրաժարինք մեր երկրորդ կօշիկէն, կայծակի արագութեամբ կը հագնինք տափատնիս, բռունցքի հարուածով մը կը կոտրենք վանդակը ու սրահ կը ցատքենք, ու հանդիպակաց դռնէն խոյս կուտանք, մէկ ոտքերնիս անկօշիկ ու մէկ սրունքնիս մերկ, կաղած հօր մը վրիժառութեանը ձգելով կօշիկ մը և տափատի կտոր մը։

ՕԿԻՒՍԹ ՎԱՔՐԻ

ԱԶԴ.—Տան մէջ դաստիարակի և դասախօսի պաշտօն վարող պարկեշտ ծերունի մը որ գիտէ Հայ. Տաճ. և քիչ մ'ալ գաղղիերէն, պատրաստ է յարմար յարկի մը մէջ պաշտօն վարելու։ Դիմել լրագրոյս խմբագրատունը։ 265 1—3

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 23/3 ԱՊՐԻԼ
ԲԱՑՈՒՄ
Շապկի Ընդհանուր Վաճառատան
Բաբաօղլուեան և Լէօնզիտէս
(Նախկին Կէօրիւնթիւլէ Ալլէքը Բի-Ն)
268 1—2

Օ ՍՈԼԷՅԼ ՄԷՏ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Զաֆի վրայ [illegible], 42, Բարաքէօյ, Եէնի խան, Ղալաթիա, 42։

Այս հռչակաւոր վաճառատունը որ ամբարուած հին ապրանքներն ամբողջ սպառած է, վաճառատունը վերստին բացուած է արգոյ հասարակութեան ու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ առաջիկայ տօներուն առթիւ այլազան ընտիր ու էն նորաձեւ կերպասներ և հաւաքածոյ մը բերել տուած է Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ լաւագոյն գործարաններէն։ Հասարակութիւնը ՑՈՅՑ ԶԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ հագուստներ պիտի գտնէ, ու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ իր ստակը ծախսել՝ աշխատանք հայթայթելով տեղայն գործաւորներու։
258 7—48

A L'ÉLEGANCE
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ն. ԱՏԱՄԱՆՏԻՏԷՍ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳԱՐԱՔԷՕՅ, ԹԻՒ 15
Այս ծանօթ վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ, վերջերս իր մթերքը ճոխացուցած է զանազան տեսակ գեղեցիկ կտաւներով եւ բեհեզներով՝ շապիկներու և ճերմակեղէնի համար, ինչպէս նաեւ ուրիշ զանազան նորաձեւութիւններ, ամենն ալ յոյժ չափաւոր գիներով։ Անկից գնումներ կատարողներն ամեն կերպով գոհ պիտի մնան։ 245 15—24

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY
ՄԱՆՉԷՍԹՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »
Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։
Ընդհ. գործակալք ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Բիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 1
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիաշի խան

ՀԸՆՏԼԱՆԻ'Ի
ՀԸՆՏԼԱՆԻ'Ի
ՀԸՆՏԼԱՆԻ'Ի
1894ի օրինակներ, Տընլօբ օդական քաուչուքներով ու անամէջ քաուչուքներով, առաջին տեսակ։
Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Բիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։
Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 45

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.
Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաթսըն ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 25ին և Ապրիլ 2ին հոս կը սպասուի։

ՍԻՐՈՒՓ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սզոթ եւ Պոուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքերնիս կարող չեն փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս բժշկական գիտութիւնն ի վաղուց անտի գուշակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Պ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Մարտ 20/1 Ապրիլ 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինները	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100	1	Քոնսոլիտ Մէլի A	1881	— —	64 —
» 10,241,048	100	1	» » B		— —	46 10
» 30,332,811	100	1	» » C		— —	32 —
» 43,963,396	100	1	» » D		29 31	29 32
Ֆր. 798,000,000	400	—	Րումէլիի Երկաթուղի	1870	146 —	146 25
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	103 —
Ֆր. 185,681,180	500	4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտամուրհակ	1886	— —	— —

Անուանական Դրամագլուխ	Վճարուած	Մնացեալ	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 28
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	— —	5 03
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 32
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիոնի Հանքին	1878	— —	45 —
» 45,000,000	500	300	5	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500	500		Երկաթուղիի (Պարտաթղթ.		— —	315 —
Օ. Ո. 200,000	20	8	5	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	11 —
Ֆր. 709,506	500	500		(Պարտաթուղթ		— —	502 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Րէժի	1883	— —	22 28
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	3 49
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 85
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1882	— —	465 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 համի	3	12½
1 ամսուան համար	6	50
1 օրուան համար	1	25
Ռըբբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	¾
Փարիզ » Ֆր.	22	60
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	10	87½
Պերլին չէք Մարք.	18	20

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 համի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	111	—
20 Ֆրանքնոց	88	18
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիգ	51	15
Րուպլ Թղթադրամ	8	36
Մէճիտիէ	108	19
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	96	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 30 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	26	72
Րումէլիի Երկաթուղի »	146	—
Բրիօրիթէ »	483	75
Մաքսային Պարտամուրհակ »	508	75
Օսմանիէ »	471	25
Րէժիի Բաժնեթուղթ »	508	12
Պանք Օթոման (անուանկին.) »	731	25
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	86
» » 4½% »	103	15
» Իտալական »	88	97
Քրէտի Լիոնէ »	810	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուար տ'էսքոնթ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	532	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	26
ՎԻԷՆՆԱ 30 Ապրիլ		
Րումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	79	40
Օսմ. Րէժի »	248	25
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	122	70
» Փարիզի »	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 30 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	63	50
» » B »	46	25
» » C »	29	47
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	26	37
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւորեալ.	— —	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	19	06
Այտընի Երկաթուղի »	13	—
Միացեալ Եգիպտական »	104	25
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	104	37
Ռանթ Հելլենական 5% »	28	25
» » 4% »	— —	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	— —	—
» » Նոր 6% »	— —	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	424
ՊԵՐԼԻՆ 30 Ապրիլ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Րումէլիի Երկաթուղի »	127	50
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	— —	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	372
» Փարիզի » 2 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	— —	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 30 Ապրիլ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Մէլի	26	75	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	146	50	Պանք Օթոման	— —	—
» Րէժի	508	12	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտամուրհակ	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	102	95

Ոսկեհանքի արժեթղթք Հարաւային Ափրիկէի
Գնենք և ծախենք
Առանց ոևէ ծախքի
Croeusus deep
West Rand Mines
Sheba
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolitated etc. etc.
Ա. Ֆարրա
Փոխանակութեան Միջնորդ
2—90 264 Կ. Պոլիս

իթյա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 5 1—3

Ծիւնուտը Ճէնապը չանթէ խարբէսի իչուն նիզամիէ էրզաք անպարընա 1500 սանտըքտան 2000 սանտըղա գատար կազ միւպայաա օլունաճաղընտան իթյա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 6 1—1

Գալէվրախանէ վէ Թէվզիյաթ անպարընա միւթրաքիմ 15,000 քիսէր չիֆթ միւթէնէվվի 9 գալէմ քէօհնէ. այագ գապլարը Ֆիյաթը մուրազզամլարը իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարթը ռումինին 20ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւզայէտէ... լէրի պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէք Ֆիրուխթ օլունաճաղընտան Ֆիյաթլարընը գամմը իլէ իչթիրայա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 գամմընա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 7 1—1

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսա իչին միւպայաա օլունաճաք սապօնըն միւնագասասընա պաշլանաճաղընտան թալիպ օլանլարըն պազար վէ չարշէնպէ կիւնլէրի վէ Ֆաւնիէ էքսիլթմէ պաշարմաճըլը մահալլի տահիլ իչուն մարթը ռումինին 23ինճի բէնչշէնպէ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէքլինտէն խոթէք խազինէի ճէլիլէի մէզքիւրէ հէյէթինէ խարէճինէ կէլմէլէրի.
19 մարտ 311 1—3

ԽԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
Ծիւնուտը Ճէնապը չանթէ խարբէսի իչուն նիզամիէ էրզաք անպարընա 100,000 գրէհ չէքէր միւպայաա օլունաճաղընտան իթյա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 5 1—3

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգաի ասքէրիէսէ խարէճի իչուն 226,000 գրէհ տաքիք 1 ղր. 3 փարատա վէ 100,000 քիլէ ճէտիտ հըրմա 56 ղր. տա Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրը հալը ռումինին 23ինճի բէնչշէնպէ կիւնիւ գարարլարը վէ 25ինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլաթը իճրա օլունաճաղընտան թէնզիլ Ֆիյաթ իլէ իթյա թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 8 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Դեկտեմբեր 1894

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի
Բաժինք չվճարուած	5 500 000
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,357,078 11
» ի մասնաճիւղս	682 792 81
Գանձելի փոխանակագիրք	1.512 126 63
Պետական արժեթղթք	3 991 014 43
Զանազան արժեթղթք	1,844 596 36
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն — «պարտականք»	1,494,820 48
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	4 945 223 50
Փոխատուութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	5,412,876 42
Շէնքեր և շարժական գոյք	121,703 33
Զանազանք	50,054 65
	26 912,2·6/72

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. Ոսկի
Դրամագլուխ	11,000 000
Պանքանօտք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	922,677
Վճարելի փոխանակագիրք	3,103,831 99
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—	7,057,447 57
«պահանջողք»	1,967,993 40
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	528,281 54
Պահեստ զանազանք	1,569,915 82
Վճարելի շահաբաժինք	171 101 24
Զանազանք	591,138 16
	26,912,286/72

Վաւերացեալ ճշդութիւնն [illegible]

Դեր-Տնօրէն
ԿԻՒՍԹ. ՎՌՒԼՑԻՆԿ

Վասն Ընդհ. Տնօրէն
Լ. ԼԱ ՖԻՒԱՆԹ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ 1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ
ՎԵՃԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ. 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — Հիմնեալ է Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու- թեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակին կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՊՆԴՈՒԹԻՒՆ

բուժում ճնորհիւ ... Վիշիի Լուծիչ Փոշիին ... Լուծիչ դարման ... Փարիզ, 6, ավընիւ Վիքթորիա եւ դեղարանք

Ունենալու համար ճշմարիտ ջուր

VICHY

(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարտէսին վրայ։

CELESTINS.— Կաթուած, աւազախտ, շաքարախտ։

GRANDE GRILE.— Լեարդ։

HOPITAL.— Ստամոքս։

Հոգ տանիլ Աղբիւրը նշանակելու։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 10,028,000
Տարեկան հասոյթ	» 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք 894

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս. Պահչէ-Գաբու, Ընանիատիս խան 12, 13, 14

COGNAC FRANÇAIS PUR ANALYSÉ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՑԱՏԿԱՆԻՇ.

Ֆրանսական ճշմարիտ եւ զուտ քօնիաք Պորտօ նահանգին Ռեփընեօն վինիքօլ եւ ժօնզաք քօրանոցներու անանուն ընկերութեանց։

ԺՕՆԶԱՔ Հիմնեալ է 1871 — ՊՈՐՏՕ Հիմնեալ է 1848

Այս Քոնիաքները սոյնք ուղղակի Ֆրանսայէն կուգան, Բարիզ քաղաքին քիմիական Աշխատանոցի պետ Պ. Շ. Ժիրարի կողմանէ վերլուծուած են։

Իւրաքանչիւր շիշ կը կրէ մի էթիքէթ որոյ վրայ կը գտնուի իւրաքանչիւր տեսակին լուծման վկայականն որ վաւերացեալ է Ֆրանսական կառավարութեան եւ Բարիզու Օսմանեան ընդհանուր Հիւպատոսին պաշտօնական կնիքներով։

Այս ըմպելեաց արտադրութեան վայրն եւ ճշմարտապէս զուտ ըլլալն այսպէս բացարձակապէս երաշխաւորեալ լինելով, պէտք չի միայն ուրիշ գոլեսներ չառնել, այլ կը բաւականանք հասարակութեան ծանուցանել, միայն այս ընտիր ըմպելեաց յառաջիկայները եւ Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին որ է մեր ընդհանուր գործակատար Պրք. Բ. ՀՈԼԱՍ եւ Ընկերութեան մթերանոցը, Պոլիս Վիթալ խան Թիւ 3։

Վերոյիշեալ ընկերութեանց տնօրէն եւ վարիչ Մօրիս Ավրիլ

12 շիշ պարունակող իւրաքանչիւր սընտուկ կը վաճառուի ըստ տեսակին 30. 42. 48. 60. 72. 84 եւ 90 Ֆրանքի։

Վ. ԳԱՍՍԱՐԵԱՆ էֆէնտիի դեղօրէից մթերանոցը. Պոլիս, Պահչէ քարու։

Կը ծախուի նաեւ քաղքիս ուրիշ գլխաւոր դեղօրէից եւ նպարեղինաց վաճառատուններն։

Շիշով վաճառում եւս փոքր ինչ տարբեր գնով։

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Ալպէրթ Ուլման և Ընկ.

447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451

(ռուսական դեսպանատան քով)

մասնաւորապէս կը գտնուին

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Չորցած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Երշիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած վարունգ— Հաճարի հաց— Պաքսիմատ— Պիսքիթ—Անուշեղէն—Թէյ։ Մեծ պէսպիսութիւն պահածոյ ուտելեաց Վոտկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գին

Ծան.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

COMP.ie RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարժման երթեւեկութիւնք

Եշ. 20/4 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 21/2 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով

Դշ. 22/3 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 22/8 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։

Եշ. 23/4 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր. 24/5 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ Նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Մարտ 21/2, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Փոր-Սայիտ զատող շոգենաւին 263

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ Ն. ՊԱՔԷ և Ընկ.

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սէվասթօփօլ շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն Ապրիլ 3ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Մէնզալէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Ապրիլ 9ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղեւորի և ապրանք ընդունելութեան նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմելու գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որոշ օրերը երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլէ և Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալկրբօ	2143	Մորօգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար Thomas C. Joly

Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401 Ղալաթիա 932

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ 1852 — Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ — Հաստատեալ 1852

Մասնագէտ առանց քավչուէ լինդի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ագամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԱՒԵՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ, 1880

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Մասնաւոր կը քննուին Օսմանեան արտօնութեամբ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կը ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանէ, Ճավայէ, Սէյլանէ և Հնդկաստանէ գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց յաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է ... թէյերու ... չափ և գնոյ մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց խազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕՏԻ ՕՐՀՆԵՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԼԵԱՐԴԻ ԻՒՂ

Իփոփոսֆիթ ով կրով և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան լեարդի իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ իփոփոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճգնաժամութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՍՐԵԼ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1895 Մարտ 18էն սկսեալ մինչեւ 1895 Ապրիլ 30

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն Կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

ժ. Վ. — Թ.

11 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Ր. Հս. Եէնք. շոգ.ին կը հաղորդակցի։ 37
12 45 Ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ. Ենր. Պշր. Ենր ի շոգ.ինհետ պիտի հղրդկցի. 40
1 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյր. Թրպ. Ենր. ՍԹէն. Միր. Պօյճ. Ր. Հ. շոգենաւին պիտի հղրդկցի. 17
1 15 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղածնմտոյց. Ներն եւ Պշր. պիտի հանդիպի։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկն. Պէշիք։ 39
3 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. ՍԹն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբ.ը Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշր. 28
4 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. ՍԹն. Միր. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Պշր. Պէպ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի ուր. օրերը Արն. Գրչ. Օրթ. 40
5 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թպ. Պէզ. Ենր. ՍԹն. Մրկ. Պյճ. Ր. Հս. Պպ. Ար. Գրչ. Օրթ. Պշր. 34
7 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Ենր. Մրկ. Պոյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Արվ. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշր. Իսկ։ 32
8 — Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. ՍԹն. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշր. 17
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պէշր. 28

Եէնիքէօյէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 45 Եէնր. ՍԹն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հիս. Պէպ. շոգ.ին կը հաղորդակցի 20
12 15 Ենր. ՍԹն. Միրկ. Պօյ. Ր. Հս. Պպր. Արն. Գուրչ. Օր. Պշր. 18
1 15 Ենր. ՍԹէն. Միրկ. Պօյ. Ր. Հս. Պպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 43
10 15 Պէպէքէն ուղղակի Կամուրջ բացի ուր.է։ 41

Պէպէքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 22
12 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 32
12 45 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշր. 18
12 25 Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է 44
1 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 22
1 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 43
2 30 Ր. Հ. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշր. 34
3 05 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշր. 18
3 45 Ր. Հս. Պպ. Արն. Գչ. Օթ. Պշր. Գպ. բացի Ուրբ.է 37
4 30 Պէպք. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր. 19
5 30 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշր. բացի ուրբաթէ 32

Ասիական եզերէն Կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 45 Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 26
11 45 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գանտ. Օրթ. (Գնտ. կը հաղրդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 44
12 25 Պէպ. Գն. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պշր. բցի Ուր.է 34
12 45 Պէյզ. Բշպ. Ենր. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հ. Գտ. Արն. Զնկ. Պէյպ. Օր. Գզկ. Պշ. Գապ. 23
1 45 Գանտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշր. 37
2 — Պէյզ. Բշպ. Զպք. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Պշր. (Գնտ. շոգ.ին հետ կը հաղրդ.) Ուրբ. ները Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 39
2 45 Գտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պշր. բացի Ուր. 19
3 15 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. Պշր. (Գնտլ.ի շոգ.ին կը հղրդկ.) Ուր. ները Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշր. պիտի հանդիպի 32
4 — Գնտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. Գպ. բացի ուրբ.է 39
4 30 Պէյզ. Բշպ. Զպզլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտլ. Վան. պիտի հաղորդակցի. ուրբաթները Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշր. պիտի հանդիպի 44
5 15 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշր. Ուր. ները 5. 15ին 43
6 45 Պէօյ. Բշպ. Զպ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշր. Իսկ. հինգշաբթի օրերը Օրթ. Պշր. չպիտի հանդիպի 23
9 — Պէօյր. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպզլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. 18

10 10 Պէյզ. Ենր. Գնլ. Ա. Հս. Զնկ. Պյլ. Պշ. 20
10 20 Ա. Հս.էն ուղ. կամուրջ ուր.ը 10 50ին 43
10 40 Գուզկ, Գպ. բացի Ուր.է 41
11 05 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 22
11 10 Վնք.էն » » » 34
11 55 Գզկ. Իսկ. բացի ուրբաթէ 41

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 15 Պշր. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենր. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Եէնի մահալլէ 28
2 30 Պշր. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Իստ. Ենք. Թրպ. Պէօյր. Մզպ. Ենմ. 40
3 30 Գապ. Պշր. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենր. Բշպ. Պէյզօք Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 22
4 — Պշր. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹն. Ենր. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ։ 34
4 30 Պէշ. Պէյլ. Զէնկ. Արվ. Վնք. իսկ ուրբ. ները 4. 40ին մեկնելով Գանտիլլի ալ պիտի հանդիպի 43
5 — Գապ. Պշր. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենր. Պէյզ. 23
6 — Գապ. Պշր. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենր. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. Ենր 17
7 — Պշր. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենր. Թրպ. Պէօյ։ 18
8 30 Պշր. Օրթր. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենիր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 28
9 35 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. ուր. ները Ր. Հիս. Մրկ. Ենր. Թրպ. Պէօյր, Մզպ Ենմ. Ր. Ա. Գ. Վ. 44
10 — Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենր. Թրպ. Պէօյ Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գավազ բացի ուրբաթէ 40
10 10 Պշր. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹն. Ենր. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ուրբ. ները 5 վայրկեան եսքը բացի Պօյճ. ՍԹէն, 37
10 55 Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹէն. Ենիր. Թրպ. Պէօյր. Մէզ. Ենիմ. 17
11 30 Ենր. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 43
11 40 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹն Ենր. (*) 20
(*) Օրը գէշ եղած ատեն ՍԹէն. չկայ։

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 30 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 22
1 45 Պշր. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար 34
2 35 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 18
3 05 Կամուրջէն ուղղակի Ր. Հս. բացի ուր.է 37
3 50 Կամուրջէն ուղղակի Իսկ. Պէպ. 19
4 50 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 32
10 35 Գպ. Պշր. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Զպք. Ենր. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր.է 23
11 15 Գապ. Պշր. Օթ. Գչ. Արն. Պպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենր. 18
11 45 Պշր. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ. 22
12 15 Պշր. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք*։ 28

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 10 Ուղղակի Գնտ. 37
1 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պէյզ. 32
2 — Պշկ. Պէյլ. Զէնկ. Գնտլ. բացի ուրբաթէ 18
2 45 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտլ. Ա. Հ. Գնլ. Զպ. Բշպ. Պէյզ. 44
3 25 Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբաթէ 39
8 40 Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Գնտ. Ա. Հս. Գնլճ. Զպք. Բշպ. Պէօյր. 19
9 30 Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 43
10 15 Իս, Գուզկ. բացի ուր.է 41
10 20 Պշր. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ 39
10 30 Պէշր. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Ուրբ. ները բսան վրկն. վերջը Գպ. Իսկ. Գզկ. Գնտ. Ա. Հս. Պէպ. 34
10 40 Իսկտ. Գզկ. բացի ուրբաթէ) 22
11 — Գպա. Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնիք. Գնտլ. Պէպ. բացի ուրբաթէ 32
11 20 Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյ. Ուրբ. Գզկ. 44
11 25 Իսկ. Գզկ. բացի ուրբաթէ 41
12 — Պէշր. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. 34

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 30		11 50	
12 —		12 15	
12 30		12 45	
1 —		1 15	6 25
1 30		1 30 Վոսփ.	7 —
2 —	7	1 50	7 30
2 30	8 15	2 25	8 20
3 —	8 40 Վոսփ.	2 45 Վոսփ.	9 5
3 15 Ֆէրպ.	9 30	2 50	9 45
3 30	9 45 Ֆէրպ.	3 35	10 15 Գզկ.
4 10	10 10 Պշ. Գպ.	3 50 Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ
4 35 Վոսփ.	10 35 Գպ. Դպ.	4 — Ֆէրպօթ	10 40 Գզկ.
5 45 Ֆէրպ.	11 5 Գուզկ.	4 45	11 25 Գապ.
4 —	11 — Ֆէրպ.	5 — Վոսփ.	11 30 Ֆէրպ
5 35	11 20	5 40	11 50
6 15	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —		— —	6 25
11 30		11 50	7 — Վոսփ.
12 15	7 —	12 15	7 30
1 —	8 15	1 —	8 20
1 45	9 —	1 50	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 25	9 45 Ֆէրպ.	2 45 Վոսփ.	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	3 15	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 35 Գապ.	4 — Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 15	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 45 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
4 30 » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
4 — » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԴԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Դապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Դպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ